

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता ।
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA

वर्ग संख्या
Class No. **Te**
पुस्तक संख्या
Book No. **891.21**
Ve 293
र० पु०/ N. L. 38.

MGIPC-S4-59 LNL/64-1-11-65-100,000.

శ్రీ కృష్ణు.
శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః.

సక్తిజీవరిణయ కావ్యము

ఆమనీగ్రంథము

శ్రీవేంకటగిరి సంస్థానాశ్రీత
మణిసొంత వేంకటరమణ కవితే
సంస్కృతము. డి యాంధ్రీకరింపబడినది.

శాస్త్రపురి.
చదలువాడ సుందరరామశాస్త్రిలవారి
శారదాంబావిలాస ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపించి ప్రకటింపబడినది.

1911.

(శీర్షిక)

రుక్మిణీపరిణయ కావ్య

విషయ సూచిక.

పుటసంఖ్య

౧ మంగళాచరణము.	౧
౨ పశ్యంతములు.	౫
౩ కథాప్రారంభము.	౧౧
౪ ద్వారకావీధి వర్ణనము.	౧౧
౫ రుక్మిణీపత్నిసందేశ వర్ణనము.	౧౧
౬ కుండినపురప్రవేశ వర్ణనము.	౧౪
౭ రుక్మిణీహరణ వర్ణనము.	౧౬
౮ యుద్ధ వర్ణనము.	౧౮
౯ ద్వారకాగమన వర్ణనము.	౨౦
౧౦ మూలమాధిపత్యవనప్రవేశ వర్ణనము.	౨౧
౧౧ సూర్యాస్తమయ వర్ణనము.	౨౩
౧౨ చంద్రోదయ వర్ణనము.	౨౫
౧౩ సూర్యోదయ వర్ణనము.	౨౭
౧౪ ద్వారకాపురప్రవేశ వర్ణనము.	౨౮
౧౫ మూలమాధిపత్య వర్ణనము.	౩౦
౧౬ వివాహాపక్రమణికా వర్ణనము.	౩౩
౧౭ బ్రహ్మాదిదేవతా వర్ణనము.	౩౫
౧౮ రుక్మిణీకృష్ణుల వివాహ వర్ణనము.	౪౩
౧౯ సముద్ర వర్ణనము.	౪౫

౧౦ శ్రీరుక్మిణీకృష్ణుల యవయవ వర్ణనము.	౪౯
౧౧ వసంతర్తు వర్ణనము.	౫౯
౧౨ శ్రీషర్మ వర్ణనము.	౬౨
౧౩ వర్షర్తు వర్ణనము.	౬౪
౧౪ శరదృతు వర్ణనము.	౬౫
౧౫ హేమంతర్తు వర్ణనము.	౬౬
౧౬ ప్రద్యుమ్నకుమార జనన వర్ణనము.	౬౭
౧౭ గ్రంథసమాప్తి మంగళము.	౬౯
౧౮ గ్రంథాంతపద్యములు.	౭౦

రుక్మిణీపరిణయ కావ్య విషయనూచిక

సంపూర్ణము.

శ్రీరస్తు.

శ్రీవ్రసన్న పాండురంగ విత్తలేశాయ నమః.

—అలంకారము—

యక్తిణీ పరిణయ కావ్యము.

—అలంకారము—

శ్రీమత్కోదణ్డపాణివ్యాసపూర్ణప్రియాభిధశిష్యం మగ్గురువర్యం
శ్రీమత్సర్వజ్ఞసచ్చాస్త్రోత్కరామృజపత్నరముద్యత్సత్త్వగుణాధ్యక్ష
శ్రీమత్పద్మాపురీశారాధనాలోలచిత్త మహం వందే సుశుభాక్షే
శ్రీమన్నాగేశ మార్యం మూలగిర్యస్వయామ్బుధిచంద్రం వేగ్గుణసాస్థ్రమ్.

—(మంగళాచరణము.)—

కా. శ్రీరామాశుభదేవుణోత్పలదళః శ్రీదాయీ సత్కాశ్రయం
దారాజచ్ఛుభలక్షణాంచిత్రుః సు రాధాంచచ్చకోరీమహా
దారుం హేహరివక్త్రచంద్రుః కను వాంఛిక రాజగోపాలకృ
ష్ణ రాజోత్తమ యాచహువ నిరతాశ్లోదంబు నీ కిచ్చురకా.

ఈ. తాలిమి వాగువతుమునః + దా దయః బొల్పున నిచ్చి ధక్తదో
పాలి గణింప నీయక శుభావలిః సూక్ష్మయ వాగు నెవ్వడుం
బోల వనస్యయోగ్యగతిః బూజ + లానెచ్చెడు లక్ష్మీ రాజగో
పాలకృష్ణయాచనరూపాల శుభం విడు నీకు నిచ్చుటా.

నీ. సవదంగ వేదోక్తి + చతురాస్యః జతురాస్యః
చాలితసర్వగీర్వాణి వాణిః
దతచరాచరజగత్ప్రాణి జగత్ప్రాణిః
బావనగణః ముఖిః + బవనురమణి

శేషిపత్నీవీ శేషాత్మ శేషునిఁ
 బరిహృతవృషగర్వః + బహిర్యు
 సద్భక్తజనమనఃశృంకరు శంకరు
 రుద్రునిభామః గాఢగుణ్యసీమ
 వరుసచిహ్నుభవచాన్యు + వరగజాన్యు
 వ్యానవాల్మీకిముఖ్యగీర్వాణకపుల
 నమర నన్నయపాతనాఽద్యాంధ్రకపులః
 కలఁచి మ్రొక్కెద మత్కృతి + తపరుకొలుకు.

సీ. వివిధసాంగోపాంగః పేదస్వరూపతా

సుభ్రాత తిక్కనః సోమయాజి

కవిరాజవిగతాః కలనకావ్యవినుత

సుతిరాజ తిక్కనః సోమయాజి

పాఠహరనాథాఖ్యం పరతత్త్వసేవనా

సుఖభాజ తిక్కనః సోమయాజి

నేదాంతవిద్యావివేకజతాబ్జజ

సుతిరాజ తిక్కనః సోమయాజి

వ్యానవాల్మీకిరచితగీర్వాణభార

తో త్తరరఘూర్తమచరితాంఘ్రోక్తివిరచ

నామభివిరాజ తిక్కనః సోమయాజి

మించి నామదిః గృవ విసిరియించు గాత్ర.

ప. అని యిష్ట దేవతాచార్థనంబును సుకవిజనచందనంబునం గావించి.

సీ. సుహితవిద్యాచౌఢిః సువిజితభగీరాజ

వాదిరాజ తిక్కనః సోమయాజి

రుక్మిణీ పరిణయ కావ్యము.

హయవదనప్రసాదాసాదితాళల

విద్యాసమార్జితవిమలకీర్తి

క్షమ రుక్మిణీవిజయమహాకావ్యంబు

జేవభాష రచించెఁ ద్వివిరియండుఁ

బరికించి రుక్మిణీపరిణయభాగంబుఁ

గొని తెనిగించెదఁ గొమరు మిగుల

రాజగోపాలకృష్ణండు రమణఁ గథకు

నాయకుడు గాన నొనరింతు నాయకునిఁగ

రాజగోపాలకృష్ణుని రహిని గృతికి

సరసు లెల్లకు తగు నని సమర్థింప.

3. అత్రేయగోత్రపరివ్రతుఁ డాపస్తంబ

నూత్రుండు మధ్వార్యసుమతజనితుఁ

డల మణిగొండవంశంబుధిచంద్రుఁ డా

కృష్ణార్జ్యసూనుండుఁ గృష్ణభక్తుఁ

డెన్న మూర్తిగిరినాశేళార్యశిష్యుఁ డా

వన నెగడినవాడఁ పట్టినేను

వేంకటరమణాఖ్యఁ విదితండను బ్రహ్మ

పాంశురంగకృపావిభాసితుండ

రహిని రాశ్మపల్లి రాఘవాచ్యుడు బుధ

వరుడు ప్రితిఁ దోచుపడఁగఁ గడఁగఁ

డెలిసినంతవట్టుఁ పలికెద నీకృతిఁ

ప్రభావఁ గోరువాడఁ బుధులఁ గవుల.

4. లక్ష్మీనరస్వతుల్ లక్ష్మీంజ నిచటవ.

కవిని యుండును మఱుఁగఁ గవిని యుండును

భాన్విందురోచులు * భావింప నిచటన

కలిసి యుండుట చూడఁ * గంటి మనుచు

దండధరేంద్రులధర్మము లిచటన

కలిసి యుండుట చూడఁ * గంటి మనుచు

విత్తేశబలివిధుల * ఖత్తుగ నిచటన

కలిసి యుండుట చూడఁ * గంటి మనుచు

బుధులు పొగడి విద్యాధనములును వీర్య

క్షీర్తులును దండకములకర్తృతయును

గలిసి యీవియుఁ దమయందుఁ * గలిసి వెలయు

వజ్రము చుండును వెలుగోటివింశ్యసృప్తులు.

వ: అందు.

సీ. ఏమాన్యుప్రప్రపిఁతామహుండు హరిహ

రాలయ నిర్ధారయై నుతిఁ గనె

నేమహామహుప్రపిఁతామహుండు కథారిఁ

దిరువీధుల రంచిచి * లేచరిల్లె

నేమహీనాథుపిఁతామహుం డల స్వర్ణ

నాముఁడై సాగక * నాముఁడయ్యె

నేరాజపరుతండ్రి * యెసఁగ సర్వజ్ఞాభ్య

పార్థకంబుగ భువి * సరవి బాల్మె

బుద్ధిపాత్రానుజాతసన్నిత్యోజంధు

యుక్తి నెవ్వండు ధర నేలు * చుండు సతఁడు

వజ్రము వెలుగోటిరాజగోపాలకృష్ణుఁ

డల మహారాజచిరుమఁడు * యాచవిభుఁడు.

ఉ. శ్రీలసితుండు వాక్పియుఁడు • చిత్తజవర్ణనమూర్తి మస్తమా
వ్యాలవిపుండు రాజ విలుఁభావనఁడుఁ సమవర్తియుఁ రచి-
ఘాలయముఁ భవశ్వసుండు • సొనరి తి న్నభు లెన్న రాజగో-
పాలకకృష్ణయాచనరఁపాలకుఁ జేలు మహిఁ శుభోన్నతిఁ. ౧౧

— (పవ్యంతములు.) —

క. ఏవవిధగుణలిలికిని, శ్రీవనహతుఁక్రిందదృశీవారితిఁ
సేవితగోపితకిని, తావనసుకృతికి నితాంరిఁవరశుభవృతిఁ. ౧౨

క. హరిహాయజనయుతహాయునకు
హరిహాయవరహస్తిసత్త్వఃహస్తిచయునకుఁ
నరపాలననిపుణునకును
నరసారథిచరణశరణునకు నుగుణునకుఁ. ౧౩

క. గురుధైర్యమేనునిభునకు, వరవేంకటగిరిపురాధిపప్రభునకు శ్రీ
కర వెలుగోటిసువంశీ, యరాజగోపాలకృష్ణయాచవిభునకుఁ. ౧౪

— (కథాప్రారంభము.) —

వ. అంకితంబుగా నారచియింపఁ బూనినదుక్కిణీపరిణయ కావ్యంబునకుఁ
గథాక్రమం జెట్టి దనిన. ౧౫

క. వరవేంకటగిరినాయక, వర పంచనహస్రసైన్యపతి వినుతగుణా
కర వెలుగోటిసువంశీ, య రాజగోపాలకృష్ణయాచమహిఁ. ౧౬

వ. అవధరింపుము. ౧౭

— (ద్వారవతీపురవర్ణనము.) —

క. సకలైహికవిభవాము
త్రికపాళ్యద్వారభూతుఁ • గృష్ణుఁ బడయుటఁ
బ్రకటితమై రాజ్యైదుఁ
నొకపురి ద్వారవతి నాఁగి • నొప్పుగ జగతిఁ. ౧౮

- క. ద్వారవతి యనుచుఁ బిలుతును
వారక స్ఫటికకవాటకవగపిహితలప
ద్వారవతి సదావివృత.
ద్వారవతిగఁ మదిఁ దలంచి యారయవారరే. ౧౮
- తే. గీ. లరయ వివృతంబ యయ్యును * ద్వారచయము
వరమనోజ్ఞహరిస్తటి * ద్వారబంధ
కాంతిచేఁ బిహితంబుగఁ * గాన వచ్చు
దాస నటు లెన్న నగు దాని * ద్వారవతిగఁ. ౨౦
- ఉ. రాజరత్న జపాధనిక * రద్యుతి కీరధిఁ బోలుసేరధి
భ్రాజిత కేషముఖ్యపరి * వారవృతం బయి దుష్టదూరమై
తేజరిలుం గణింపఁ దెలి * దీవి యనన్ నిజదీప్తి సంతయున్
దా జగమందుఁ దత్పుర ము * దారత మాధవసన్నిధానమై. ౨౧
- శ్లో. లరిసేనాను లనేకు లాపురి జగ్గి * పాయత్తులై చేరుచో
వరజాంబూనదవప్రసరన్న రుచులన్ * భ్రాంతిన్ స్వరూపంబులన్
కరఖడ్గాదికపాణులం గని భయో * ద్వాసంబులం బాఱఁ జొ
త్తును వేగన్ బ్రతియోధులంచు దిశలన్ * దోడ్తఁ జరుగ వస్యగన్
- తే. గీ. లలి సుముక్తాళిరాజతాళయయు నిత్య
సత్యసత్ప్రమాదాశన * సత్యమూహ
కొరిదయిత దుష్టేగమ్య * ద్వారక యది
యన్లునైకుంత మనగ నొప్పారె జగతి. ౨౩
- క. రత్నావృతవరగోపుర, రత్నావృతవప్రసాధ * రత్నగృహవతి
రత్నావృతతన్నగరీ, రత్నాక్షిఁ బయోధియొప్పె * రత్నాకరమై.
- క. ముక్తాను లలల సాగర
ముక్తములై చేరుచుండుం * బురి గురు సేవన

ముక్తాదులు భవసాగర

ముక్తము లౌచను విమలః పురిః శేరుక్రియ

౨౧

క. ధర వణిజులు ముక్తాప్తికి, పరపాతము లాశ్రయించి * పట్టుకు పురికిం

బరసిద్ధులు ముక్తాప్తికి, హరివదపాతంబు శేర * నరుడె త్రటకుం

తే. గీ. అల హరిపురంబు పరిధీకృతాంబుధి యిత

రుల కగమ్యం బని విని నిశూనాశచింత

చే జరాసంహితకరీరశీముః డగుచు

దనదుపేరు మాగధుఁడు సాధకము నేసె

౨౨

తే. గీ. ఘనతః గావ్యోచితశ్లోక * కాంక్ష భావ

విదులు బుధులు సదాన్యులు * పదపదములు

గడఁగ విద్యజ్ఞనానందకరవరార్థ

ముల విచారించు చుందురు * మురరిపుపురి.

౨౩

ఉ. కూరిమి శంకరుండు జనశోటి కొసంగెను నేమహాత్మున

తారకమంత్రరాజమునఁ * దద్దయు నెవ్వనిపాదపారిచే

సారతరంబుగా నెగడ * సాగెను గాళిక యట్టికారి తా

నే రహి నిల్చె చ్చారవతి * నన్నికఁ గాంచదె యద్విరీయయై.

మ. సగరీవారసభూరభస్మడయి కంఠదర్పిండు భూచాపము

దగ సారించి కటాక్షనీలనరివాశ్రుచారముల్ గుడ్చి బలే

వగలం బాంఘంబు గట్టుచుండు ప్తితరుకాశంబులన్ ప్రోద్ధరి

ముగి నెన్నంగ సమానులు వికలులై మోహోవృత్తుల్ గా వడిగ.

తే. గీ. ద్వారక పృగోత్రరాఘకంఠాని దివము

చాటు వందేమి చిత్రము * తత్పురి తన

యంతగంగంబున మునుంచు * వఖలతీర్థ

రాజములఁ గల్గి తత్సేవ * రానిలుటను.

30

క

కుక్కురీపరిణయశాస్త్రము.

సీ. వరయోగిణను లల్ల + ద్వాదశ హరిజప

బ్రహ్మస్త్రధాదులై + రత్నధీశు

ధనువును బుష్పీకృతంబుగాఁ దద్వర

బాణాళిఁ బంచశ్వుభాజనముగఁ

దత్తచివుని పసంతం పసంతం పశ్య

యనుచు వత్సవటుగా + సతనిమిత్తు

క్షయభాజనునిఁ గాఁగఁ + గణిమిఁ దదనుగుల

మాధుర్యగుర్యవాఃజ్జహితములు గ

వరుసఁ దశ్శేన పబలమై + పరంగువటులు

పొసర వాని ససంగీకృతునిఁగ నిటులు

విశ్వలాత్తుకులై స్తనఁనిం బరాజి

తునిఁగఁ జేసి చరించు చుండును తపముల.

32

తే. గీ. ఎనయ మన్నభు సబలు జయించి యతని

దయిత శ్రీకృష్ణస్నుషను శ్రీవయితపాద

వనరుహభ్యాసమాత్రస్థ + నెసరిచి పురి

యతులు విహరింతు కామజన్మైకలీల.

33

మ. స్మరునిం దర్పకుఁగాఁగఁ దర్థితు జగత్సమ్మోహయఁగాఁగఁ ద

ద్వరసేనం బ్రమదాళిఁగాఁగ నుమహో + భావ్యంబుగాఁ జాపము

శరరాజా విషమంబుగాఁగ సుమనఃస్సంపేప్యఁ గా మాతం నెం

చి రమింతుం బురిఁ గాముకాళి తగఁ దశ్శేనావకస్వాంతమై. 34

తే. గీ. అమలమాల్యానులేపహారాంబరములు

సెలఁగ వారాంగనలు నుచిత్తిత లరుగఁగ

యామికులు నుదితేందుకేఁజోతిర్దిక్త

లగుల గుత్తిలపగా నేర్పగైరి పురిని.

35

మ. వరకాశ్రమంబులు విష్ణుఁ బాడుచు నుడికఁ బావించుచుం భక్తిఁ ద
చ్చరణాబ్జంబులఁగొల్పుచుఁ పతతమఃకర్పర నేయుచుఁ దాస్యముం
గరిమంబాపుచు సఖ్యముం గొలుపుచుఁ * గామించియాత్మార్పణం
బు రహిం జేయుచునుండు రల్లపునిఁ బెంపుటాని కృష్ణార్పకుల్.

మ. తగుతద్వప్రబహిర్గతాబ్ధి జలముఃకృతాంబులఁ స్వాతిఁ బెం
పు గనుఁ శుక్తిపుటంబులఁ జరిగెన్ * ముక్తామయంబై రహిఁ
దగ హస్తాబ్జపుటానిఁ గృష్ణజలముఃకృతార్థవార్యాప్తిఁ బెం
పు గనుఁ విప్రకులాబ్ధి తస్మై నమః * ముక్తామయంబై బలే. 32

తే. గీ. పురి నుభర్తృపుంజావనఃకమూలభూతుఁ

గృష్ణునిఁ గృతాధివాసుఁగా * నెఱిగి యింగ్రుఁ

దాత్తపురిగతి సభకు నా * ననుభయమున

స్వనభ నలనుభర్తృఖ్య నొకసంగె హరికి.

33

మ. స్వసుతుంగోర్తి కరానుషక్తవిలసత్చక్రాంకశంఖాంచితుం
డు సురత్నానృతగాత్రవాస్యనిమిషంకముఁ ఫేనలేపాంగుడై
పప స్వాసక్త జలౌఘపాపహరుఁ డొప్పగ యోగిబాహ్యాత్సవుం
డు పముద్రుండు పురింబుఁ బ్రాచు నలకృష్ణుం బోలుచుఁ జేరువఁ.

మ. పురి నచ్చక్రఁ గరాళిపుష్పకటకఁ * భోగీంద్రభోగాస్పదఁ
వరదృక్స్థానగ తేంద్విఁ గనకసదృప్రాతిపీతాంబరఁ
గురుల్ సోదరవాసిహంసగమవఁ * గొల్పినుభర్తృవహఁ
బరమాకార నముద్రమధ్యగ సురల్ * పద్మాధరాలింగితఁ. 34

క. పురి యంగనాలమును ముఖ

పరసిజము దరస్తిరమధుఃనరన మలకబం

భర మంగనాస్పరాస్త్రో

త్కరము కలిసి విశ్వమోహాగర మగు నెత్తడుఁ.

35

క. కలకాలికంఠసంచయ

విలసచ్చుభదకమనీయః వివిధోన్నతన

త్కలకాలికంఠసంచయ

విలసితగృహనికర మగుచు * వెలయుఁ బురి రహిం.

౪౨

ల. వె. పరమ మాశ్రమంబుఁ * బురిఁ బొంద రమ సర్వ

దానములను సర్వదాజనములు

తృప్తి వొందు చెలమి * దివిని బోలఁగ శ్రేమ

మొలుగ కుందు రచట * నెల్లగతుల.

౪౩

తే. గీ. ధరణి గాశిక శ్రుతిసంగతస్వకోటి

మాత్రగుణముచేఁ బురికి నశ్రమమున యగుచు

వడి నవద్యసంఘాదన * వైఖరీజ్ఞ

కాన ధరియించె ధనురనుకార మమర.

౪౪

చ. తతవరభితిరత్న ఫలిత ప్రతిరూపవిచిత్రచిత్రమా

నితములు వాసుదేవగృహిణీగృహముల్ సవరత్న రోచులన్

సతతము రంగసంచయసుస్సంగమునన్ రమణీయ మాప్రదే

శతతి ధరించెనో యనఁ బ్రజానయనోత్సవకారు లొఁ బురిన్

మ. ప్రియస్పత్యం బానరించుకేతితచేఁ * బెం పొందుసాధంబులం

ప్రియ మారన్ దుచిరాద్రిశ్చంగమతితో * వేవ్రాలుచుం బెంత నా

రయఁగాఁ దమ్మును గ్రమ్మునీరధరగాత్రంబుం దగం జమ్మెదున్

రయ మారం బురికేతువుల్ నిజపటవ్రాతానిలప్రాహతిన్. ౪౫

చ. విమలమహానువర్ణ వర * వేష్టనమున్ ద్యుతిదీపితాభవి

ద్రుమపారిసీలముఖ్యగుణధుర్యవిమాత్న సవోరురత్నకో

భి మహిత సాధకీర్ణమును * వింత మహిల గపిశీర్ణ మన్నవా

మమునను చిల్వఁగా బుధులు * మానవసిధి సహింప రావులన్.

కే. పరవలు విలపద్ధారము
 పరసారశోధర లగుఁజరసిజవదపర
 పరనయనైపుణ్యవయవ
 పరసిజజితపురుషవరలు * చరియింతు పురికా. రహ

తే. గీ. తగ నవనవోద్ధదంతశతములఁ జూచు
 నవతికి దురంతచింతను * యువతి కన్య
 కద్ది చాచ నేరమిని దురంతచింత
 నిట్లు లాపురి ఫలసామ్య * మిచ్చు చుండు. రహ

————— (దుక్కిణీపక్షి) సందేశ వర్ణనము. —————

క. అంబుజనయనుఁ డెలమి నన
 యంబు జనంబులను బ్రోచు * చాపులతో నా
 యంబుజనితపురి నిండుప్రి
 యంబు జనింపంగ మంచునంత విచర్యకా. గీ. ౧

క. అంచితగతి భీష్మకమత
 పంచాగ్రజయుక్త మొసఁగి * పక్షి మొకద్విజం
 పంచాస్త్రమార దుక్కిణి
 పంచెను హరికథకు నన్న * పంచన విని లాకా గీ. ౨

వ. ఇట్లు పంచి కృష్ణు నుద్దేశించి తనమనంబున. గీ. ౩

మ. అల భక్త్యంగనఁ గూడి దృగ్భవము నాభ్యావర్తముం బొగివ
 జ్జలజంబుకా శ్రవణప్రదంబు జరహఁస స్మిగ్ధఫేనంబు న
 వ్యతిమత్రామహిలోర్చి కేశచయతైవాంబు పొల్పుని
 తలపచ్చాకరమందు చిత్తనృప క్రిడర నేయు ముక్తాంఠము. గీ. ౩

మ. ఇను హస్తాబ్జమి విశ్రాంతిభిధునిక * దృక్కరవంశ తదా
 న్మదికేను బుదిత్తహార యలకాభ్యుద్ధాంతముఁ బహ్వయకా

- ఘనమందూకమ తర్కభాజలధి మత్తం బోకవాటంబ యా
తనిహృదేహము నచ్చుకోదితము శ్రోత్రంబా విడం బోకుడి.
మ. విదు భ్రాంతాత్త వినింవ్యజంతుశతముః విజ్ఞాత్రసాత్రంబునై
చనుమర్త్యాధమగాత్రమందు రతి నోజ్జా వీనుమా విత్తలే
శుని నీలోత్పలవస్థ నిత్య స్వవశుః శుద్ధాత్మనిం కేసు ప్రి
తిని వే నిర్మలవిగ్రహుః ప్రజవధూత్పస్టాసముద్భృంభకుః. ౧౫౫
- శా. నాలీకాససమారశంభువిలసన్నా కాలయప్రస్థతుః
మూలాలంకరణప్రభావహృతసన్న్యాన్యాంతరగ్రంథినిః
గాలీయాహిమదాపహరి మురలీగానాధ్య గోపాంగనా
లోలాత్తుః వినువంగః బోకు మనసా లోకేశుః గృష్ణుః హరిః.
ప. ఇ ట్లయ్యంగనామణి యయ్యనంగపితం దలంచుచుః దదాయత్త
చిత్తమై యుండ నట మున్న గృహీతవత్సరిం డగునక్మేదినీసురుఁడు.
క. అది గొని ద్విజః డలుకుం జని
యదిగొ నిశాటారి యనుచు • హరిసన్నిధి. నె
మదిగొని యిందింపంగఁ దా
వదిగొని చదువుకొని శౌరి • యధికప్రీతిఁ. ౧౫౬
- తే. గీ. పురుషుఁడు గర్హివిభవుఁడు • పూర్ణుఁడు మణి
సామవేద్యుఁడు సామూయః శాస్త్రధర్త
పాలకుఁడు పాత్రదత్తార్తపదుఁడు సయిస
పాత్రునకు దత్తి యాకవ్య • పరంగ ధన్య. ౧౫౭
- చ. కువలయనాథ కామవశః గుల్ పరు లాత్మల నన్ను నీపదాం
కవిరచితాంకమం బడయః • గాచినవా రది సింహయోగ్యవ
స్తువు శునకాళి కోరుట కన్దో భవతాపహరస్వపాంగ యా
పావమున సంతికాగతమః మానుచరాశులఁ జేయు వారలఁ. ౧౫౮

తే. గీ. దముల జేవ్యంగజాతనిలయ దయాల్లి
యంగజాతశోర్జితోహారమోప
యంఘ్రీసేవ నొసంగు మాహానమునందు
నన్నుఁ గైకొను వేగ యశనాథనాథ.

౬౦

మ. అరిసంహార యుమేశహంసగమనంబ్రాగ్నాద్యదులగ మానులా
వరశాస్త్రాధ్వరతామ్ర లై నలుగులగ * భావింప కే ధిక్కరిం
చి రహి నిగ నకలాధినాథుఁ బ్రభుఁ గాఁగ్గింతు నదా నెప్పునిగ
హరి పర్వోత్తమ తావకీనఘననూత్రాసత్తనై ప్రోవవే.

౬౧

తే. గీ. విమల న్యచచ్చిదోర్జితవిక్రమాఘ
లోకనాథ దయాంబుధి * లోకవద్య
గోపికారక్ష యచ్యుత * కూర్మి నన్ను
స్వీయ దుర్దశ దొలగించి * వేగ ప్రభు.

౬౨

తే. గీ. అన్న యానుక్తితో నమి * యయ్య యైన
భీష్మకునితోడ నా కేమి * పృథ్వి రాజ
సంక్లమలతోడి జేమి నీజాయ నైతి
మున్నె కాపున నను స్వీయ * నన్నికొనుము.

౬౩

తే. గీ. ఘన త్వవంఘ్రియుగ్ధార్చనకర్తయోగ్య
నెసంగ వ్యవహారోగ్య * నీక నన్నుఁ
గైకొనుము తక్కి తేని యాకాయ మింత
వదలి త్వత్తనోయోగ్యహంపంబుఁ గొందు.

౬౪

చ. అరయంగ నెల్ల జేవులకు * నచ్యుతతాప్తి ప్రసిద్ధ మయ్య నే
వరుని నిదాశిఁ బొందెను ధ్రువంబుగ నచ్యుతనాను మట్టి ని
న్నె రహి మనంబునం భరిగ * నేను వరించితి వీరవర్య శ్రీ
కర చనుదెంచి వేగ ననుఁ గైకొనుమా కొనుమా యశం చిటగ.

ఉపేంద్రవజ్ర. త్వదైక్యబుద్ధుల శిశుసాలముఖ్యుల
త్వదేకపత్ని స్నానః * భారు పాండక
యదూద్యహ కోరక * రాన పాండక
త్వదైక్యబుద్ధుల కన * దైత్యు లాటక.

౨౨

తే. గీ. ముగి ముకుంద సౌందర్యసముద్ర యిమ్ము
ఈక్షణం బ్రాశిత నగునా * కియ వేని
ప్రాణనాథ మణిశ్రీరాభాగ్య మైన
విష్ణు దిక్పర వైన నా * కిందిరేశ.

౨౩

తే. గీ. ఈపు దేవ స్వతంత్రుడ * వేను గమల
నీదు జాయను గావున * నాదుప్రాణ
నానుసారంబుగ నపజ్ఞనాభిమాన
హృది యొనరింపు వైశంబ * ప్రాణనాథ.

౨౪

క. శేషించిననమయమున న
శేషజగం బుదరమందు * కేర్పి మహాభీక
శేషునిపై బండెమ్రో
భూమణ నిను పీడి కోరః * పోలునె యన్యథా.

20

చ. హరి సదశాస్త్రంబు లగునబ్జభవాండము లెన్ని యేని యే
పరమునిరోమకూచముల * భాసిలెమం బరమాణులీల నో
వరకుడ యట్టిసేతనువు * వర్తిలు నారయఁ బాంచభాతిక
మృగితముగా నటం చనుట * చొప్పుడునే రెగునే వివంగదుఁ.

21

— (కుండివపురప్రవేశ వర్ణనము.) —

క. అనునాపత్తాలాపము

మనమున హర్షమును బ్రీతి * మల్లుడిగొడఁగా

గని యెడల మెక్కి యప్పుడె

చనియె నదిగా మాధవుడు నిజమియ్యకదకుగా

౨౦

౩. కమలానందేశంబునఁ

గమలాక్షుం డలరి యరిగఁ + గడువడిఁ జతురం

గములఁ గొని దరసి తిముఖ

కమలుండై వేడ్క భీష్మకప్రభువుఁగొ.

౨౩

తే. గీ. వచనమాత్రహృతుం దయి + వాసుదేవుఁ

దల్లబ్రాహ్మణుఁ జేపట్టె + సధికకరుణ

నట్టియాశ్రితపక్షగుఁ + దమర దుత్తి

దీకరగ్రహణము నేయింట కడిదియె.

తే. గీ. అమలకమలోదయార్థ ముద్వేగవర్జి

నుచయభాసితసర్వదేశుండు రచిత

నిశిచరోయాకళోకుండు + నెటి దినకు

గతిని వచ్చుకమానితగతియు నగుచుఁ

బూర్వసంధూపకంఠము + బొంది వెలిగె.

౨౫

చ. పారి యట దుష్టపూర్ణ మగునానగరిం జొర నొల్ల కొక్కడం

బురమువెలిగొ వసించె బరముం గవ వేడ్కలు తొంగలింపఁగాఁ

బరువిడి వచ్చునాగరకపంక్తుల వానలి యాత్మరిం దగఁ

బరువడి గల్పె నాఁ దవరె + వైఖరిఁ దీరి దృగుత్సహృత్తుఁగొ. ౨౬

తే. గీ. పారు లప్పు దుపాయనపాణు లగుచు

భద్రమూర్తి సౌందర్యసశిముద్రసాక్షుఁ

బొంది యన్యులు వ్యర్థు లడఁచు మది రోసి

విధు పారి సదాశివుఁ సేవింపి రెలయె.

౨౭

చ. ఇతః డతనుండు కాఁడు గణియింపఁగ కామలకోమలాంగకుం
డితఁడు విధుండు కాఁడు మది * నన్నఁగ వీరకళంకకంకుఁ డి
యతిమథగుండు కాఁడు రవి * యాశ్రితలోకదృగ్ధర్మిహారి తా
నితఁడు. పురాణముం బురుషుఁడీప్రీతదాయియు వద్విలీయుఁడు

తే. గీ. కమలయే యగు నాపద్మగంధి భీష్మ
తనయ సుభద్రాగ్రగణ్యుఁ డీతఁడు తదీకుఁ
డిట్టవీరలకలయిక * తెలమిఁ గోరు
చున్న మాకోర్కిఁ దీర్చుత * మొగి విభాత.

౭౯

మ. అనువాందం బురుషాగ్రగణ్యుఁ డితఁ డేహాక్షిం బ్రియో రుక్మిణీ
మవభాగ్యంబునఁ బొందెనేని యది హేళిమం బింద్రసీలంబుఁ గూ
ర్చిసయట్లు ప్రియ నన్యపా లయిన లాక్షింపంగ జాంబూవదం
బున లోహం బతుకంగఁ బెట్టిసమురొ * భో యెల్లు కా నున్నదో

తే. గీ. ఇటులు పౌరులు వెల్లుచుఁ * గృష్ణు విమతి
నేసి నయనోత్సవంబులు * నేసి కొవఁగ
వారియు దయతోడిమందస్తి * తావ్య మమర
వారి రంజిల్లుగాఁ జేసె * నరముఁ డంత.

౮౦

————— (రుక్మిణీహరణ వర్ణనము.) —————

తే. గీ. సంచలత్పతాకోజ్జ్వలఁచామకాఘ
మై పరిస్ఫురచ్ఛత్రపఃపావ్రళోభ
మై విచిత్రతూర్యధ్వను * లాశ లంద
నపుడు రుక్మిణీకులదై వఃసూత్ర యొప్పె.

౮౧

క. నృజనకగృహదేవిఁ గొలిచి
నిజగృహదేవుఁ గన వదిలె * వెలిఁ డన్వరగాం

బుజువన్నీధి రథ మొక్క

నిజహృదయము వొంగ కుక్కురియు నెన్నడెల్లా.

౧౩

మాలిని. జలజలలగంధఃస్పర్శిసారభ్య యంతర

స్వలవవిలవదక్షిః ప్రంభితావ్యాక్షి యోచు

గలిః విసులపూర్ణాగణ్యలావణ్య త్రోన

గలభగతి నికేతుః గామదుః తైష్ఠి చూచె.

౧౪

క. తనరలిదండ్రులకూడిక

కు సద్ద మాట యుచితంబై కున్పల్లవ కనుచు

ఘనరోషంబున నెల్లర

ఘనమూర్ఖుల ముంచె న్నరుడు కనదత్తముల.

౧౫

కా. జేపూత్తంసుడు భూతముల మదనమండిభూతచిత్తంబు లా

నావేళ జనియె స్వతంత్రుడల పుల్లక్ష్యంబుజోద్భూతమా

ర్నానారోదకభార మాదవిపులోద్యద్రోమరాజు బలే

యానైదర్శిని బాణిచే దపరభంబుండు వడిం గొంచు చా

చ. వరిణయ మేటికి మరలఁ బద్మ కనంగ వసంగదూరికా

చిరవినివేదితార్త ఘనచిత్త సురాగ సుయోగ కుక్కురి

బరముడు కృష్ణుఁ డార్తజనబంధుడు శ్రీరఘుండు ప్రీతుడై

వరువడి గొంచు వే యరిగఁ బైరివిదారుడు నిండువేడుక. ౧౬

మ. పరివర్తించునమీచలగ్న ముదితప్రసాంచత్కజోత్కాభ్య క

న్నతపాస్తాంబుజయుగ్మ వేష్టితలసంస్తభ్యాభ్యయుగ్మ లోకప

న్నత త ర్ద్రంపయుగాహితాంపయుగ సంతోషాల్లిమూర్తయై

పతి పాణిగ్రహణాధికోత్సవము గాఁ పాన్వితంబునఁ బొంగె చా.

————— (యుద్ధ వర్ణనము.) —————

చ. మదవపశుల్ మహీశులు సమూహులు వేగ తడియవిప్రయో
గదహనదహ్యమానులయి • గాత్రము లావలినాక్షిముందటన్
వడలగ విశ్చయించి తగ • భానునివెంటఁ దమంబు పూవున
ట్లదలిచి కోరివెంటడి రథయంబున నేగిరి లుబ్ధబుద్ధులై. ౪౯

సీ. రమణ భైష్ణవి బరిఃరంభణం బోసరింపఁ
బూనినకుజనుల భుజయుగముల
సాక్షాద్రమాముఖఃచంద్రచుంబసవాంఛ
నరగుదుష్టులయుల్లమాంగములను
లలి ననిష్యచరిత్రఁ • గలసి భాషింపంగ
లోలు లోధూర్తులనాణుకలను
లోకమాతను గూడి • లోలరి శయనింపఁ
గోదపఖలులశక్తిరములను
శౌరిభటులు నిశితశస్త్రాస్త్రచయముల
సటికి తటిగి తెంచి • నరకలోక
వాసి యైన్ద్రవేతవర్గంబుతో శయ్యఁ
బండఁ తేసి రథకంబులు వేగ. ౫౦

శా. సుగ్రీవౌద్ధత సైన్యమాత్రబలుఁ దోచుక రక్తపాఘోధి న
త్యుగ్రాస్త్రాఃపరిహతేభవాజరతిఁ దోహ్తోఁ గట్టి ప్రాచీనవం
త్తగ్రీవుఁ జతుఁ తేసి పొందె భుజశక్తిం బూర్వరాముండు న
వ్యుగ్రాస్యక వడిఁ బూర్వసీతను స్వకీయక బూతవృత్తం దగకా.
చ. అనువకుశౌరియుద్ధగతి • నాకసమాం దమరారి పొల్చి క
న్లునుచును శత్రురాజుఁ గని • కొందఱు వల్కిరి కచ్చి దయ్యతం

వ్యసమద హూ యుటంచు నభ్యుదయించి నాక్రొత్తా వ్రుటం
చెనయంగ నొడ్డు కళ్ళిదహయిదహయాయనికొందఱు దగఁ

మ. శివ నాథాహితమాత క ట్లుపకృతిం * తేనా దగం దీర్చి నే
నవలాకున్ హరినిప్రయోగ మరయం * దద్విప్రయోగంబు నా
యవిదా శ్రీదయితుండు తా స్వవిరహయోగ్యో సమన్యాపిని
భువి నశ్లేషకథా గొనా శ్రుతిచయంబుం జక్క రక్షించుచున్
వివిధాశ్లేషకథాభితోడ భలులన్ * వేవేగ శిక్షించుచున్. ౧౩

మ. హరి యాశ్రమసమూహ మున్నుభిభుంకిజై స్వప్రతాపాగ్ని వే
ర్చి రహిన్ రక్తరసార్చితం గన తరిత్రేణీవృతిం తేసి వా
విరి స్వస్థాభిరపుష్పలాజవృతుడై * పృథ్వీశదత్తార్థమున్
సరగం గొంచు స్వకీయఁ గొం చరిగె నిశ్శృంకన్ నిసర్గపీయన్.

చ. హరి తనజాయఁ గొం చరుగ * నప్పిడు తద్వనబంధుదుర్దశం
బరువడి నొందిన ట్లన నృపాలుడు కొందఱు కాలుప్రోలు వొం
దిరి మణి కొంద తేచ్చిరి తఱగన్ విధి దూఱుచు మూర్ఖ గొందఱొం
దిరి శిశుపాలముఖులు ముడిం దురపిల్లిరి మోహితాత్ములై. ౧౪

క. ఆరయఁగ రిపుసైన్యము శ్రీ
హరిచే దత్సేనచేత * హతమయ్యె నటం
టరయరు జననీద్రోహుని
నిరఁ జైద్యునిఁ గూడుటయె వశించె ననలమై. ౧౫

క. రుక్మిణీ కనఁ జక్రధరుఁడు
రుక్మిణి విరోధియై నిరోధించినయా
రుక్మధనుశ్చరము విలేచె
రుక్మయ్యుము భావికార్యురుదీ గనఁ బూనన్. ౧౬

తే. గీ. కుక్కినిరూప యగుసిరి * కుక్కిగృహము.

విడిచి చన పంతలో నింద్రవినుతకీర్తి

మురరిపుడు పాని ముండితఃపూర్ణజానిగఁ

జేసె యుక్తంబ కద గతకీకున కిల.

౯౮

తే. గీ. అంతః దరళనేత్రాంత యశనస్యకాంత

జహుసహస్రసంఖ్యావనిఃపాలభంగ

సమ్యగుత్థభాస్వజ్జయఃచంద్రముఖులు

నాత్మదాసీజనులు గాఁగ * పలరె భైష్టి.

౯౯

మ. తనదోధుర్ జయకామినీపరివృతుల్ * ధైర్యోర్జితుల్ గర్జిలం

గన నశ్వాళి రణప్రవాజనుల వేడ్కం బొంది హేమాధ్వవి

దనరణ హస్తలు హస్తీనుల్ కలసి యంత్ర మోదిల బృంహిత

ధ్వని భక్తేష్టుడు మున్న చేసె దయితాప్రాప్తంబుగాఁ దత్తతి.

————— (ద్వారకాగమన వర్ణనము.) —————

క. జలకాతాయతలోచనుఁ

డలంకృతం బగునిజపురి * హయహస్తీరథా

వలితో నామేచకకుం

తల యశాప్రియతోడఁ జొచ్చెఁ * దద్దయు వేడ్కఁ.

————— (మూలమాధవోపనసప్రవేశ వర్ణనము.) —————

సీ. వృక్షరాజంబులు * వివిధపుష్పంబుల

శుకసమితి మనోజ్ఞానూక్తితతుల

మలయుకోకిలరాజ * మంజుస్వరంబుల

నాత్మకేగిణంబు * నృతములను

గంధగవావలి * గమనైకచతురత

శైలముల్ చారునశ్చరవరముల

మోకుట్టిమస్థలకగణము మచ్చాయల
హరిణముల్ తర్కశ్రేష్ఠాధికతమ
బరగు చుండ రాజభవసంబుబాగున
నొప్పు చున్న శుభద * ముపవనంబు
మాధవుండు వే రఃనూడేవితోఁ గూడ
వచ్చి మూలమాధానంబు జేరె.

౧౦౨

అ. వె. వసుధ విశదశీతి * వైదర్భిఁ బెండిలి
లోన కరము వట్ట * లోఁ దలంచి
మూలమాధవుండు * మూలమాధవమునఁ
దోడిబంధుజనులతోడ విడిసె.
వ. అంత.

౧౦౩

౧౦౪

————— (సూర్యాస్తమయ వర్ణనము.) —————

తరువోడ. సురలు మాహేంద్రదిగ్బుధునికి వేడ్క
శుభకుండలము రచించుట కాత్త నెంచి
యరయ వాతాయనం * వై గగనాఖ్య
మాధాజనంబున * నన్నిలోఁ జేర్చి
పరితప్త మైన నుపాయంబుతోడ
వడి స్ఫులింగాలితో * వారిలో వైమఁ
బరగుహేమం బన * వజలి సూర్యుండు
పడను రాగాంకురై * పశ్చిమాంబుధిని.

౧౦౫

మ. కరచాళి న్నగపాళిఁ బట్టుకొనియుగ * గంజాస్త్రుఁ డబ్బిం బడె
గరముం జిత్రమ కా సరిత్రలిని. వీఁకఁ కోపిలం జేయు నం
కురుకోపంబున నబ్ధి మ్రుగఁ నని నే * మాహింతుఁ లో మ్రుగఁ
పను లాల్చి యుజనాపకారుల సమీక్షాపం లొందువేరక వడిగ.

౧౦౬

చ. రవి సహజాత మయ్యాను స్వరాగము ద్రోచి నదబ్జచక్రమా
 న్యనరకరాళి విష్ణుపద * మంది కృతోగ్రతపుండునై తగన్
 దివిఁ బ్రతతోర్ధ్వపాదుఁ డయి * దేవవరుం డటఁ జేరె దత్ఫలం
 బపు నటు గాక వార్ధిఁ బడ * నం చనుటల్ తగ వా నుకో ధరన్.

తే. గీ. కాపసులఁ దపులను కేసి * ధరణి జీవ
 నంబుఁ గరముల హరియించి * నలినసత్పు
 కాంతి మాయించురవిపాత * మెంతు మేము
 యుక్తమ యటంచు యుక్తిసహోక్తు లరసి. ౧౦౮

చ. ద్యుమణియు వజ్రపాణిదేశ * నొండెను జన్మము మింటిపథ్యమం
 దమరఁ బ్రవృద్ధగ్రామిఁడుగ * నయ్యెను బాళిదిగంతమందు ■
 స్తమయము నుండ బాపురె విధాతృనిదేశ మ దెంతవారి కే
 ని మఱి యలంఘనీయ మగు * నెమ్మది నెంచగఁ జూపె మేదినిన్.

ఉ. రాగి యినుండు దిగ్భవతిఃరాజపయోధరసీమలం గడున్
 రాగము నుంచి మేనుగిరిరాజము చాట దిగంగనాళి సొం
 ధ్యాగతపక్షిరావములఁవ్యాజమునన్ విలపించె నాఁ దమో
 యోగము వే యనంతరమయొందిశమూర్ఖ యనంగఁ బొల్పె నా.

చ. వననిధిహృత్పదంబు తలఁపన్ మఱి సంధవళీకృతాంబు వా
 తనప్రతిహాప మేర్పడఁగఁ * దా నటఁ జూచుచుఁ శాంతుఁ డెల్లెడన్
 జనహృదయంగముం డగుచు * జ్ఞాఘృతముం డగుఁ గాదె యంచుఁ
 [చా

నునుగచు శాంతిఁ బూని తపఃనుండు పయోనిధిఁ జొచ్చె వంతటన్.

శా. తో నజ్ఞాళినితాంతమిత్తుఁ డలమిత్రుం డ న్నముం బొందఁ బ
 న్నాసీశం బమలాంబుబొందియుఁ దదాశస్త్రివాతముల్ శాంతులన్

హీనంబై యొగిడఁ వివచ్చుడు ప్రియుం * డెన్నంగ సంపన్నతా
నూనాస్యంబున శేని ముద్ర యిమఁ గాఁదో చిత్రరీతిఁ భువిఁ.

సీ. కంజ మాకంఠోదకంబుల వసీయించి

హృద్గతమధుకరంబృందలలిత
ఝంకార మద్దిరిఁమోయంకారమై యొప్పఁ
గలితకంటకకంటకములు వెలయుఁ
మంత్రార్థచింతమై * మాటికిఁ దలఁయుఁచు
కరణి నీపత్కంపిశిరముతోడ
హంసాఘశిషీతం * బై తాపసునిఁ బోలి
మదిలో విధాతృనిఁ * బదిలపఱచి
కూర్చి మిత్రోదయంబును * గోరి కడఁక
శానిశంబును దాఁ దప * మాచరించు
చున్నదియ పోలఁ గనుపట్టె * వన్నె దక్కి
ధాత్రి నిటు లుండ వగు మైత్రి * మిత్తునెడల.

౧౧౩

————— (చంద్రోదయ వర్ణనము.) —————

తే.గీ. రవి యవరదిగ్భువనిఁ జేరి * రాగ మొండఁ

ప్రబోధగంగన భువరోషశరక్తమును ■

బద్ధసీలభ్రకుటియునై * వక్త్ర మొనర

నిలిచె నా గ వవేందుమండలము పోలిచె.

౧౧౪

తరువ్రాజు అల శశి ముగ్ధ ప్రబోధగంగవఁ గూర్చి

యటకు పంథికిఁ దారఁకాకులఁ బనిచి

యటకు చామీఁదఁ దృదండ్రుల శిలఁగి

యవ్యదిశ్సంగజన్యస్ఫురతోప

తులితతమంబును * దోన మాయించి

తుంగకరంబులతో దానిఁ దాకి

సులలితాస్యాఙ్భోజచుంబనార్థముగ

జోక మీఁదికిఁ బ్రాకఁ * జొచ్చెను నిజము. ౧౧౧

మ. అల దిగ్భామలు చంద్రకోమలకరాఁఘాత్తాంగసంగంబుచే

నెలమిరి చొంది తమంబునుఁ విడిచి తా * రిందుం బ్రియుం గా జనం

బులు నిద్రించుతఱి నరించిరి తమి * బొల్పొంద నిమ్మదిన

స్థలి నెప్పు గణియింత్రె నూత్నవిషయాశ్రయ పాపసంఘంబులఁ

తరువోజ. సరసూ దావిధుఁడు ప్రాక్షలధిస్నానంబు

సలిపి ఘనం బనుచందనం బలఁది

కరము స్వాంకం బలంకారమూల మగు

ఘనసీలతిలకంబు * గాఁగఁ దారాఘ

వరహార మొంది నభయం బనుకబరి

బట్టి కౌగిటఁ గరఁపండ్రితోఁ జేర్చి

చిరరాగమునను రంజిల్లఁగాఁ జేసి

చాలిఁ బ్రాగ్ధింగంసఁ * జేరి ముద్దిడియె. ౧౧౨

చ. అల యుదితోర్ధ్వరశ్మిని శశాంకునిఁ గూడి సతారమై తగఁ

వెలుగునభంబు స్వస్థపరివీరసురాధిపనీలమధ్య మా

విలసితకంఠభూషను ఛవిం దగుహారముఁ బొంది మించునా

జలరుహవాఘవక్షముపకవణ గణనీయతఁ గాంచె నెంతయుఁ

తరువోజ. సలిలవాహనృతసర్వభాగంబు

శశలక్షణంబు నీవద్వప్తకోణ

మొలయ సభోగ్రస్త * ముదిలేందుబింబ

ముగి పాఠితోషణం * బొప్పెఁ గాక్షీర

లలితంబు మఱియుఁ జేలమున నావృతము

లలి మరుద్వ్యక్తాంచలంబును మఱియుఁ

దలఁప మధోఽపరిస్థము భ్రష్టి వైత

స్తనకోశమును భాలి * తద్దయు వింత.

౧౧౯

తే. గీ. దిగ్భువనవిపతి రవి యన్యః దేశమునకు

నరుగఁ జంద్రుఁడు మెల్లన * ననుగుడెంచి

కరముల గ్రహించె వారియంభరము కడిమి

దాన నేమొ కళంకి నాఁ * దలఁపఁబడెను.

౧౨౦

చ. ఇరవుగఁ జొగ్గమాసినిసి * నిందుఁడు కృష్ణయశఃపురంద్రుఁడౌ

హరిణముదోక్షముం బ్రవిరింలాంచితకేశభరిష్ఠపుష్పమున్

వరశుభనిత్యసంస్తుతింబుఁ వ్యాజమునన్ స్వముఖంబులం దగన్

సురవరు లుంచునన్ది యగుఁ సందరనక్షత్రమ యయ్యెఁ గానిచో

సిరికిఁ బ్రమోదమున్ నిపులఁ చేయెల కాత్రియు నెల్లు చేసిమన్.

గీ. రవి దివస్వతి హృతతస్క * రప్రచానుఁ

డమర సరదృగ్విరూరన * స్త్రమును జొంద

రజనిపతి పూర్ణబింబుఁడు * రహిని పచ్చి

మాసపులకు శ్రమం బంత * మాయఁ జేసి.

౧౨౧

వ. అంత.

౧౨౩

— (సూర్యోదయ వర్ణనము.) —

చ. హరి పురిఁ జేరె నంచు విహః గాఢికులంబులు శైల్పఁ బ్రాగ్దిగ

ల్లి రమణ స్నాతుడై యచలః పీఠి వసించి సరోరుహంబులం

గరములఁ బట్టి రాగి యయి * గాఢరమం బట శైలిపూజన్

కరములఁ జూపె నాఁ దరణి * కానగ నయ్యెను బూర్వది క్షటిన్.

తే. గీ. మేరులై లస్థ మరతతి + శౌరిపూజ
 కొనరగ సముద్రధీర్ఘిక + మండి కొనిన
 రమ్య మైననహస్రపత్రి మన వభము
 పొందెను సహస్రకరణుడు + పాలుపు మీటి. ౧౨౧

చ. దివిని ద్యురత్న మొంది తగఁ + దేజరిల భవనోదయంబులై
 భువి నల యంబుజాతములు + పొల్పెనఁగె ముదితంబు లొను నీ
 భువి యదువంశరత్న మది + పొల్పెనఁగె గడు హర్షసంగతి
 దివి నమరాననాబ్జములు + తేజరిలెం దగఁ జిత్రరీతిగాఁ. ౧౨౨

తే. గీ. ఉష్ణరస్మదయంబున + నొనరఁ దరులఁ
 బక్షిగణములరవములు + వజ్రలె మణియు
 నతులదుష్టోష్ణరశ్మి యాహరి పాదలఁగ
 వందిమాగధరవములు + వజ్రలె బురిని. ౧౨౩

తే. గీ. ఊర్ధ్వముఖ కేతనాభంబు + లొగి నధోము
 ఖాత్తతోరణకారంబు + లై మయూఖ
 ములు దివి వెలింగె బురి నూర్ధ్వముఖపతాక
 లల యధోముఖతోరణములు వెలింగె. ౧౨౪

తే. గీ. ఉన్నఖమయూఖతేతిచేత + నొనర విష్ణు
 పదము నంటుచుఁ గ్రమమునఁ + బడసె నూర్ధ్వ
 మమరఁ దరఁగి విష్ణుపదము + నంటుప్రభావ
 తొనరఁ గ్రమముగ నూర్ధ్వంబు + నెందు టరువె. ౧౨౫

తే. గీ. తిగ్గరోచియు ఛాయ నెందినజనులకు
 గ్లాన మీయక సుఖదాయి + గాఁగ నొప్పె
 గ్రూరుఁ డయ్యును దగఁ దాపకారి యానె
 పరగి స్వకశత్రుసంబంధభజకులకును. ౧౩౦

వ. అంత నవ్వనుజేసనందనుండు పందిమాగధస్తుతుల మేల్కొంది కా
ల్యకరణీయ క్రిమిలు నిర్వర్తింది రుక్మిణీనహితుండు పురవ్రవే
శంబు సేయనప్పడు.

————— (ద్వారకాపురప్రవేశ వర్ణనము.) —————

చ. తనవిభూ డొక్కతెం గొని సక్తిదైర్యుడు రాఁ గని యల్లి ద్వారమం
దొనరఁగ ద్వారకాయనలి * యల్లసితోభయభాగదివ్యకాం
చనకిరణాంచలంబున నిజప్రియు లోనికీఁ జోవకుండ ని
ల్పినయది యయ్యె దానివారి * ప్రేమకటాక్షములం గనుంగొనెన్.

చ. హరి బలవంతుడై చొరఁగ * నప్పుడు రత్నిరచంద్రికాద్రవ
ద్వనశశికాంతిమై నయనఁవారి ధరించినయట్లు లోప్పిపై
న్యకచితవంధ్ర మోక్షభువనవ్యభిజోమలినాస్య యశాచు భా
సురపురలక్ష్మీ యుక్తతనఁచోరభ సంబున నొప్పె నెంతయున్.

మ. సగరికాంత వియోగశఙ్కిమతి స్వాంతప్రస్ఫురద్వప్రల
గ్నగరిష్టోన్నతిరాజః దత్ప్రతికృతి * దా నిల్పి యాతుస్కృ మొ
ప్పగఁ దద్యాపణకాంతులన్ ఫలితమై * భావింప నాయచ్యుతున్
దగ శ్రీకృష్ణు నితేశుఁ గొల్పు చరిగన్ * దన్వంగియై రక్షయున్.

తే. గీ. నెలఁ బలత్పతాకానిలనిర్మలీకృ
తము రిభోభుచక్రానలి * దగ సమీకృ
తము సురాలిముక్తామలఃసుమలసితము
తతగ కేంద్రదానాంబుసింధితము మణియు.

౧౩౫

ఉ. పండితసాచు లెల్ల హయఃపాండితిమై నడిపింప నిట్టుటన్
మండలభావనోద్యతత * మానితచామరమండనాభులన్
మండిత మాచు హేషితసముదితభాసురవక్త్రయు క్తమై
దండిగఁ బొల్పునధ్యయకదంబముచే విలసిల్లు నద్రియున్.

౧౩౬

తే. గీ. ప్రతతపార్శ్వద్వయస్థేభిః పంక్తి దయిన
కలశనిభరంగికుంభాళి • ఘనసుసేల
రత్నతోరణాభవరస్పృకలితోర్ధ్వ
ముఖసుకుంచితాగ్రకరాళిః • బొల్బునదియు. ౧౩౭

తే. గీ. అమరః బ్రాహ్మణికాంగనాశత్యంతచిత్ర
రత్నభూషణోజ్జ్వలితవళరచరణజత
రంగకాంతియు నైనయాః రాజవీధి
మదనశత్రుయాపుః డరిగెఁ దా • మందగతిని. ౧౩౮

సీ. మధ్యసంస్థాపితమాధవంబు దరస్తి
తోల్లసజ్జేవసంఘయము సతత
సంచలచ్ఛామరసంచయోర్త్తిగణంబు
వితలానపశ్రుకవివిధకమర
మగణితేభాశ్వపత్యాన్యతంబును సునీ
ణావేణురవగజ్జనంబు మజియు
మిళితసంఘన్నానిమిషయుతం బంతరా
గతమహీశబలౌఘః సుననడంబు
శాలకీర్తిపథాక్షిరపూరితంబు
మోదదవిచర్యజాస్యచంద్రోదయంబు
విమలజయలక్ష్మీనిలయంబు • విపులలేకము
నై యమరే మాధవచమూసుః ధౌర్ధ్ర యవును. ౧౩౯

మ. జలహతౌశ్వరశేభపత్తితతేచే • సంహతమై వృత్రజ
న్నిలయంబు రయ మారఁ బొచ్చురజమాః సీలాంబుడశ్యామనం

గిలసత్సచ్చిదచిత్సునంగభజకుల్ + గీర్వాణలోకంబు ని
ట్టలె మూఢాత్మకులయ్యుఁ బొందుదురు చూఁడం దెల్పెం
[దగ్గ. ౧౪౦

తే. గీ. సాగరుం దూర్చి కరధృతశంఖచక్ర
ముల సముద్రుడై సితఫేనముల సమీప
భూమిఁ బడిచె వస్త్రావళి + మురవిరోధి
యగుఁడ్రోవలఁ బడిచె నా + సపుడు గూర్చి. ౧౪౧

————— (మూలమాధవవన వర్ణనము.) —————

మ. హరిసీలాశ్చ సుశోభిషక్తివృతమున్ + వ్యాలంబిపుష్పస్ఫుర
ద్వరముక్తాసర ముల్లసత్కిసలయః + వ్రాతోజ్జ్వలం బెన్న సా
గరసంప్రేషితరత్న శోభితల మింకం గాంచన స్తంభసుం
దరమై సస్పగేమండపానుకృతి యశాంత త్తత్సవృక్షాశ్రితో. ౧౪౨

మ. అనిశాలంబిఫలావళుర్ కలపికాఽఞ్చారభసంగీతముర్
ధ్వనజంభోనిధిమగ్గలంబు శుకరావస్తోత్రముర్ భృంగగీ
ర్జనవీణారవముర్ సుకేకినటులున్ + రాజిల్ల మాంగల్యవే
త్తనిభం బాచుఁ బతేత్సుమాక్షతల నాఁచంచద్వనం బొప్పెడున్.

తే. గీ. ఒవరంగఁ బ్రియాంగపరిరంభఁగోత్సవంబు
నిందిరాడేవి తొలుదొల్ల + నెచటఁ బొందె
నాస్థలమునె స్థలజ్ఞ లోనశలబుధులు
మూలమాధవక్షేత్ర మం + చోలి ననిరి. ౧౪౩

————— (వివాహాపక్రమణికా వర్ణనము.) —————

క. కొందఱు ధైర్యపక్షము
కొందఱు హరిపక్షము నృసంకులులు సదాచుర్

పొందిరి మఱి కడలియు మీ

న్నంది రమాపతు మే న * టం చవు డలు చెదా.

౧౪౫

తే. గీ. రత్నమయపూర్వరవివర్ణరమ్యవరసు

వర్ణపాత్రోత్కరముల సత్కర్ణపత్తి

ముఖ్యశోభననస్తుసంఘపూర్ణములు గ

జేసికొను చెల్లవనులు కై * సేసికొనుచు.

౧౪౬

క. చిత్తంబు లలర స్వవతులు

ముద్దైదువు లఖలవాద్యములవ్వనులు దిశిత్

హస్తకౌస వధూగృహమున

కల్పితి కుభగీతు లమర * నరిగిరి వరుషా.

౧౪౭

ఉ. అయెడ నిశ్చితార్థమున * కావిధి జేరివయ్యాయు లెల్లఁ దా

రాయునత్రయువాంగఘటనైకవిచారము సేయ మాధవు

దాయునత్రసుపీనకల * కాభవయోధరమధ్యదేశ మే

యేయెడఁ జూచిసం దనకు * నెంతయు దుష్ట మంచు నెంచె బో.

తే. గీ. కన్యఁ గనకదామకదంబ * గారి భైష్టి

నీయఁ దగు ధన్య యాహరి * కింద్రదనీల

భాసి కిత్తమ విద్యుల్లస * ద్వారిదాభుఁ

డై పునుభాళి వర్షించు * నరయ మీకు

౧౪౮

తే. గీ. నతి వివర్ణనంశోదధి * జాతరత్న

మాతఁ దుచువాభవంశోద్భ * వైకభూష

ణుంచు వీరలయోగంబు * మండిత మగు

చనురెడు బరంపరాయోగ్య * మైనకతన.

౧౪౯

తే. గీ. పాననాంగి పద్మాలయ * భైష్టి సీర

దాభుఁ డల్లనారాయణుఁ * డంచుకతన

నమరః దద్యుక్తి నుస్థిరం * బని తలఁచెద

నెసఁగ నన్యోన్యసువిభూతిః హేతు వగుట.

౧౫౧

వ. అని యిట్లన్వరపక్షగు లభ్యర్థించిన వధూపక్షగు లిట్లనిరి. ౧౫౨

ఉ. యాదవనాథుఁ డేయెడల * వై నను భైష్టికే గవ్వ మియ్యఁగా

రా దొకనాఁడును విడువ * రా దొకనాఁడును గోపగింపఁగా

రా దటు లేని యీతఁడు కళగ్రహణం బొనరించుఁ గాత స

మో దిముతోడ మానుగుణభూషణ మాసరసీరు హేతుగా.

తే. గీ. చేదికి నపత్ని తగదు సం * దేశమున న

పంప వలయును సర్వదా * బందుగులను

సర్వద స్మరించునది యిట్లు * సమర్పించి

లేని మాకస్య నిను సరియించుఁ గాత.

౧౫౩

వ. అనుటయు వరపక్షగు లిట్లనిరి.

౧౫౪

మ. అల బ్రహ్మాండము శౌరి కిల్లు పదునా * ల్లా మేడలు గాంచనా

చలభూధాన్యమణిషుసారలవణ * స్వాదూదదధ్యాదిని

స్త్రుగోహూచితవస్తురాసు లమరు * జం డందు బ్రహ్మాదిపు

త్తులకార్యంబుల నిండ్ల నెల్ల సతి ప * ద్యుక్తి విచారించురక.

తే. గీ. ఇతరుల కసాధ్య మాగృహ * కృత్య మెందు

గృహిణి కది భారకారి కా * దెన్నఁ దన్ని

యంతయు స్వలోలలీలాకటాక్షమాత్ర

మునన నెఱవేర్చ నేరుచు * ముదముతోడ.

౧౫౫

చ. వారి నీఁ బాయనే సభల * యందు రహస్థలి నేనియు * భవాం

తరములనే ననన్యవిహిత * క్రమమజ్జనభోజనాశ్శయం

కరణవిదోద మాయావతి * కార్యమ మం దీక నేమి యన్నఁ ద

ద్విరహిత మైవ దేశమును * వే యెడఁ బాయును గాక మెదియు.

తే. గీ. తనమహాపరాముగ నెంచుఁ * దరుణి నితఁడు
శుభద మైవస్వాంగాశ్లేషముఖ మొసంగు
తన్ని కొసఁగు వంశాద్యాశ్రితం బగుతన
యధరపీయూషమును బ్రీతి * ననవరతము. ౧౧౯

క. శోపింపఁడు జగములయెడఁ
గోపము కల్గినను దేవిఁ * గొనుఁ గాగిటిలోఁ
బాపమతి దేవి హరి నెడఁ
బాప గడఁగుకుమరియెడన * నహియించుఁ గ్రుధఁ. ౧౨౦

చ. అల సతి కోపగించునపు * దాతఁడు కేశము నట్టి పాణిజం
బులఁ గుచకుంఠపార్శ్వములఁ * బూన్చి క్షతంబులఁ జేసి యంతఁ గో
మలమధురోష్ఠముం గఱచి * మానిని మానము మాని వశ్యఁగా
లలి నొనరింపఁజే యది విఠలానమ కాదె తలంప నెంతయుఁ.

క. అనితము వ్యభక్తగృహముల
కనుడఁడు సిరి శౌరి దాని * వడుగరు వారుఁ
శును లఖలదునకు సర్పణ
మొసరిచి సిరి మురలఁ గోరు * టుచితమె మీకుఁ. ౧౨౧

క. హరి సిరిని విడిచి యన్యల
వరియించునె పురుషవరుఁడు * పరముఁడు పూర్ణం
డరయఁగ నట్లెనియు నా
తగులులయం దేని సిరిన * తా రమియించుఁ. ౧౨౨

తే. గీ. సర్వదాపరోక్షకృతఃసర్వవిత్సవః
దెన్న స్తరణీయకీలుఁ దానితఁడు మిచ్చు
పరయ స్తరియించు టది యెల్లు * స్వాంప్రీయగ్న
మును వ్రరించిన మీ కిచ్చు * మనఘలంబు. ౧౨౩

వ. అనుటయుఁ బ్రహ్మవ్యచితులై యత్తలోదరచార్వగు లిట్లనిరి.

తే. గీ. వారికిఁ బరిబర్హ మైన రతిభాగ్యవార
కాదిబల వియ్య నే నపకమథల మింక
యువతి నిత్తు మింటియె సుమహిమా ర్తికులను
దగుముహూర్తంబు నడుగుఁడు శివ్యర ననుటయు. ౧౩౬

తే. గీ. వా రనిరి పరిబర్హంబు శివలము గోరఁ
దలేడు పూర్ణసుఖం దెందు శివరయ నింక
నల విరించి నైరించిముఖామరులకు
ఘనవిభవ మిచ్చుతత్కటాక్షంబ కోరు. ౧౩౭

ఉ. వారిముఖంబునక విధుఁడు శివారు దరస్థితసద్వధాంచితురే
వారికరంబులక ద్యుమణి శివలేకటియందు గురూర్తి మధ్య మ
వ్వారిది కావ్యకాస్పదము శివారివదాప్తుఁడు మంగళిండు న
వ్వారిపదంబు కేతుగము శివారిగతురే తగ మాండ్యగంబు. లా.

చ. మునితులు కాంత్యధఃకృతతఃసామహిమురే కద వారు వెండి త
ద్వదనము చూడఁగఁ గలుగుఁ వారికిఁ జంద్రబలంబుఁ దారము
బదిలముగాఁ బరింపఁ గలఁవారికిఁ దారబలంబు నిచ్చు న
ద్విదితుల కేమింబును మిడిం దలఁపఁ సుముహూర్తమే యగుగా.

తే. గీ. తెలియ జ్యోతిష్పక్షోక్తితిథుల ద్విత్రి
దినము లెన్న మద్యన్త హాస్థిని దలంప
వలయు జనులకు మిటి ముగఁగఁబంబ నైన
తైష్ఠి కది కల్పహపమై శివ మగును. ౧౩౮

తే. గీ. క్రముకయు క్తతాంబులపక్షిమ వివాహ
ఘనసౌభాగ్యవసూదక శివని లల. చెద

మదియ తత్తురుణీతరుణైకవిహిత

పరమకూంగల్యదీక్షోర్నవద మనటయు.

౧౭౧

తే. గీ. అంతః గ్రమముగ నుభయవృద్ధాబ్జముఖులు

గృహగృహంబులఁ దగ సహృదినైల

మును వివాహమహూర్తవృత్తమూలభూత

మిచ్చిరి పరస్పరన్నేహ • మిచ్చి రనఁగ.

౧౭౨

తే. గీ. మటుదినము కన్యకావరుల్ • మాన్య లభ్య

కాములై పితృజేవతాగణసమర్చ

ఁజూపరిచి తదగ్రమంద చీన్మోర్నవులుగ

నుంట నన జాతలజ్జలై • యొప్పి రపును.

౧౭౩

తే. గీ. అంత స్నాతకసాధర్మ్య • మవధరించి

యల్ల యదునందనుఁడు తీర్థయాత్ర కరుగఁ

గడఁగ రుక్మిణీపక్షగాగ్రణి యొకండు

హరిని వారిం చె నపుడు తా • ననునయోక్తి.

౧౭౪

చ. నారి భవపాశమోచన ముహూమతి శ్రీయుత తీర్థయాత్రకై

యరుగుట లేల నిల్చు మరయన్ జనునప్పుడు నీపిటుండ నీ

చరణము సోఁతుచోటులు భృశంబుగఁ దీర్థము లొ నటుండఁగా

సురనుతచర్య నీయెదుటఁ • జొప్పడ నెయ్యది యుండుఁ జెప్పమా.

తే. గీ. ఈత తీర్థ మాడఁగఁ గోరి • తే నట నటఁ

జానర సభిషేక మొనరింతు • మునులు నీకు

జలగతుఁ గఁ జేయు చుందురు • లలి వివేక

మలర ని స్మింకఁ దీర్థాధి • నరయ నేల.

౧౭౫

తే. గీ. వంద్య నీగుణకీర్తనఁ ర్తనాదు

లెచట నచటన తీర్థంబు • లెనఁగు సుజనుఁ

దేవ్య దచ్చట స్వసుకృతం * బెల్ల నీకు

నర్పణము నేయుఁ బూర్ణుఁడౌ * పరఁడు చూచె.

౧౭౭

చ. జలరుహనాథ నీచరణసంగతి స్వస్పృహదితీర్థముల

తలఁపఁ బవిత్రతం బడసె * ద్వచ్చుభద్రాంగచయానువంగన

త్ఫలభజదంతరంగయుతభక్తులచేతను వెండి పూత మా

నిల నిఁక నట్టితీర్థముల * నే మని క్రుంగఁగఁ గోరె దిచ్చలోక.

చ. అరయు నబంధకర్పరగఁ తాయుతకోటినుతీర్థపాళి నీ

నిరుపమరోమకూపమును * నిఁపఁగఁ జాలదు గంగ యేని నీ

చరణసఖంబునుం దడపఁ * జాలదును మ్మిఁక నెట్టితీర్థనుం

దు రమణఁ గ్రుంగఁ బోయెదవు * దోషవిదూర రమాధినాయకా.

మ. అల భూకాశిని నాభిమానసవతి * హారావళిగంగ

స్తులసీపీనుసరస్వతిఁ బ్రవిలసఁద్రోమార్కజఁ బైష్ఠినిఁ

లలిఁ గాంచీజఘనఁ గుచోచ్చబదలి * లక్ష్మ్యద్వ్యపాంగప్రభా

తులకావేద్యగమధ్యగేందుసరసి * దోఁ బొందినక యాత్ర యా

తే. గీ. దేవ మూలమాధవమున * దేవిఁ గరము

నట్టి జగదప్రతిమతీర్థ * వర్ణ మూచుఁ

బరఁగఁ జేయుము దానిని * వ్యాప్త యింక

యాత్ర వేటొందు మే మొప్పు * మనఘచరిత.

౧౮౧

వ. అనుటయు నయ్యదునందనుండు యాత్రాగమనవినోదం బుజ్జగించి.

తే. గీ. వేడ్క నిత్యనిజోరున్ఫభిష్టకాత్త

బాఘనోత్తుంగస్మత్యత్కు * చగ్రహవిధి

విఘ్నశాంతికై యను స్థల * విభుఁడు శారి

కడఁక నొనరించె గ్రహశాంతిశర్త ముత.

౧౮౩

—(బ్రహ్మది దేవతా వర్ణనము.)—

ప. అంతః దర్శనీణయమహాత్మవక్త్రణాయ త్తచిత్తంబుల స్వయంభు
ప్రముఖామరు లేతెంచి సభ నలంకరించిన నపుడు దుక్కిణికిం దత్స
భిమణి వారలం జూపి యందు బ్రహ్మం బేర్కొని యదేవి కిట్లనియె.

మ. మును కల్పారణజలంబులం గమలతో * భోగీంద్రతల్పంబునం
దనరక వేడ్క వసించి భక్తజనబృందంబుల్ దగం గొల్వఁ బా
ర్శ్వనవారాయణునాభినుండి యుదయించెం బద్ధ మొండందు నీ
యనఘాత్తుం డల పద్మయోని యనఁగా * నల్పాక్షి పుట్టెం జూచి.

మ. అనయం దీతనితండ్రి యా మురతిపుం * దాత్తాభిధుండున్ స్వయ
మనుపేరం జనువాఁ డవాచ్యుఁ డగుటన్ * హంసాశ్వ నీయబ్జాన్
మునిముఖ్యుల్ దగ నాత్మయోనియు స్వయంత్రం డం చజం
దంచు నా

త్మను వేదాప్తిని వేదగర్భుఁ డనుచున్ * దర్శింతు రిచ్చన్ సఖి.

తే. గీ. అల మహార్త్తి సఁఘాతక * తాతతాంబు

పుల నదృష్టనద్విష్టర * జలజమూలుఁ

డై విధిజ్ఞాదు విధి తండ్రి * సరయుఁ గోరి

తద్ద విజతాత్మవృత్తియై * తనము నేసె.

౧౮౭

తే. గీ. లీల నంబుకల్లోలవిఁజ్జోలదోల

శరణహస్రసురత్నాశుఁగణతృణీకృ

తార్క విధులక్షులక్ష్యయై * యలరుహిణి

నాగకులపార్వభాముసంహృగశయ్య.

౧౮౮

తే. గీ. సింధుపు త్రికతోడ వసించి యలయ

నీరబాయ తేక్షణుఁ గనునీయవరస

హస్తదోర్బంధభాసితుః సహా బ్రహ్మ
సుమృదువాదాదురీకృతాశుః గవి నిరయః.

౧౪౯

తే. గీ. శుభసువర్ణవర్ణాంబరశోభిమభ్యు
మొగి జగన్మలావన్యసంమూలకపాద్యు
గన వికాలనీలాచలశిల్ప మంద
సర్వీతాననాధాకృతంచంద్రబద్ధు.

౧౫౦

తే. గీ. హరిః బరిస్సంగత్కుండలంహారకాంచి
కాకిరీటముద్రాంగదాంగన్యోర
గావిభూషణకోభ సహస్రరశ్మి
శతలవన్దాత్రభాసితంనర్వదేశు.

౧౫౧

తే. గీ. సుభ వికాలవక్షస్థలశోభిరన్న
జరిసుభక్తివినములుః చిత్రభూష
గావిభూషితాంగు లగుబలారిభాను
ముఖులచే వంద్యుః హృదయముఖ్యుః గనియె.

౧౫౨

కా. తిన్నాల్బజవరాలజక్తుః సహారాశున్న ప్రసింహసన్
సన్నద్ధోర్జిరము కృత్పత్యనికరః సాంప్రదోర్జినిచ్చామయ
దన్నాదాధిధమంచుభి శుభయశః ప్రత్యుక్తులః నీలజే
హు న్నారాయణచక్రవర్తిని నితంః చుక్కలితాక్షుః ఘనః.

తే. గీ. వందివగిదిని వినుతించిః భక్తి సల ర
మారమేశానుమరని సమస్తస్థి
సేవి తత్స్మృతి ధన్యుడైః వెలగి భక్తి
వత్కులకు కగ్గగన్యూడైః పరగె నిరయః.

౧౫౩

౩. అని జగత్పానిం జేర్కొని యిట్లనియె.

౧౫౪

మల్లినీపరిణయ కావ్యము.

తే. గీ. అరణ్య పరిసరము ప్రాణగణాధినాథుఁ

దళలగుణముల సముదయ స్వయంభువునకు

మును శివానుభ్రాతృత్వపురుషవివాహ

మున స్వపత్నీయు ప్రకటించె శునుఁ దీరెను.

౧౯౭

ప. అని యహిభూషణాహిపాహిపురుం బేర్కొని యిట్లనియె. ౧౯౮

తే. గీ. కర్వుఁ దీరెను సురానిసంపదవిశేష

దక్షుఁడు పుత్రత్రయంబును • దగ్ధ మయ్యె

నితనిదే పిష్టుచదితార్థ • మిరఁడు తాల్చె

నతి వశునిఁ తేసికొనియె నసాధ్యు నితని.

౧౯౯

ప. పక్షి శేషం దీరె వాయుకూర్మతనువృత్తంబుఁ బుచ్చంబు నుతి

చి మధ్యమ్యాకసరిత్సముద్రఁ గరఁజేత్రాదిసంపూర్ణ మా

నకలం దెన్న సుపృథ్విఁ బుక్కుని సమంఠచచ్చైభోగారవ

స్థోగమం దీరఁడనుమ్మ తాల్చె నవికారప్రక్రయం గోమరీ. ౧౯౯

ప. పవిత సువర్ణఁ దీరఁ డహివర్ణ్యబలుండు గరుడ్యవోన్నరు

న్ద్రవజవచాలితాద్రితగుఁకంధిసమూహుఁడు మున్ను గోమద

ద్రవి కణమందు మాధవుకీరీటము దొంగిలివట్టివావప్రక

భుజంబుఁ గ్రుంచి తెచ్చి ఘనకాయుఁ డొనంగె సురానినైకిగ

ప. అని దిక్పాబురం బేర్కొని యిట్లనియె. ౨౦౦

తే. గీ. సక ప్రవిక్రమశ్రీపాదసత్ప్రసాద

మునఁ ప్రవిష్టపనాథుఁడై • పానరు నిరెను

క్రీడవాఁధఁ ద్రచ్చి విచిత్రభాగ్య

స్వతుఁడు గాదింపఁచి నింఁదుఁ • దలివ యిరఁడు.

౨౦౧

తే. గీ. కల్పతరువు కలివరము • కావ్యవర్ణి.

కావ్యమును గలి వరము సింహాసనమున

నిండ్రపకయోగ్యమవిభూతి * యాతః దధిష

నింది దేవతావధను బాలిండు జుండు.

203

క. ఇతఁడు నుగగురుఁడు ధర్మం

డితఁడు నమానకరుఁ డెన్న * నితఁడు నుభాంశం

డితఁ డల రత్నాకరుఁ డన

మతి గనువాఁ డెండటిం గఁనంగొనుము నకి.

204

వ. అని యిట్లు చూచి చెప్పిన నిజమూలరూపవాసనావి శేషంబున లోక

మాత యగుట వారలం బుత్త్రపౌత్రభృత్యాదిభావంబునం బరిత్య

జించి యాహరిమధ్య హరిచార్మ్యంబునకై మొగంబుఁ ద్రిప్పిన వప్పు

దానభమిటి యతనిం బేర్కొని యిట్లనియె.

205

తే. గీ. అబల చిత్ప్రమోదమయావ్యాయాంగుఁ డభల

దోషకూన్యఁడు గుణసముద్రుఁడు ముకుందుఁ

డితఁడు నర్వసజ్జనచాలితేచ్చ భూత

లమున మదయించెఁ జాన్వె యాశిసుమహితుండు.

206

తే. గీ. అల జగజ్జన్మస్థేమలయాదిధర్మ

ము లవి. విశ్వయోని యగునీప్రదుషవలన

నగు నెవనిరోమకూచారి * నల్లజాండ

యత మతని నముఁ డెవఁడు దేశవరలలోన.

207

తే. గీ. నేతిహాసప్రరాణసత్స్పృతులు నకల

నేదములు ధీరనిధి నుజ్యవించినదిఁ

బడసినసమానకూన్యనిఁ * బ్రభుని వరదుఁ

డెలుప్రదున్నవి వింటె సంతలలామ.

208

తే. గీ. అహరిపదాల్ల మందకటాహాళి

బలబయోనిపాస్త్యునిసారదేది

యై రహించెడు వివిధావళి భారకమిత

భూమిభారుఁ డితిండు పూజనీయ వినుము.

౨౦౯

మ. అల బాలగ్రహరూప పూతవ విషం * బానియవేళక వ్రజ
 ఘటి బాలగ్రహరూపుఁ డొనితనిజే * సంపదనం బొంది బాల్
 కులతక దాన విషాగ్నిఁ గ్రాఁగె జనతిం * గ్రోధాత్ములై వే మహా
 త్పులకుం గీడు తలంచి తార చెడి పోదు ర్గాదె దుష్టాత్మకుల్.

మ. శకటాకారి సురారి విష్ణుపదసంస్పర్శంబునన్ స్వప్నరూ
 పకుండై పైఁ జని యుద్ధి విష్ణుపద మన్ భ్రాంతిఁ బడె బృధ్వి వా
 రక యావిష్ణుపదాప్తి మాయ పాలువాఁడన్ నిల్చునే దైత్యజా
 తికి బుద్ధుల్ వివరీతవృత్తు లగుఁ గాఁజే నాకళాలంబునన్. ౨౧౦

నీ. పరివృత్తనైత్రుండై * పనవె రజోవృత్

భ్రాంతన్రజజనాక్షిపదుఁ డగుచు

మిగిని మూర్ఖాభ్రాంతఃకూర్మఁ డయ్యెను గృత

వ్రజజనమూర్ఖనాఃపథుఁ డగుచు

క్లేశావృతుం డయ్యెఁ * గృతపరవ్రజసాధు

జనమాననక్షేకఃసంఘః డగుచు

తైలాగ్రపతితుండై * చచ్చెను గృతసంద

గేహినీపరసుతక్షేకుఁ డగుచు

హరిని హరియింప నడుదెంచి * యాసురాను

రాశి యన మరుదాకృతి * క్లేతుఁ గొంచు

మింటి కెగసి యోర్వఁగ లేక * మేదినిపయి

బతితుఁ డొంచు దృశావస్తుఁ * డతివ వింటు.

౨౧౧

మంచచానురము. ప్వరత్వవత్సవేషధారిఁ * వత్సదైత్యు శాఠి తా
 గరంబులం గ్రహించి యూర్ధ్వఃగమ్యఁ జేసె వాఁడు శాఠి

గరంబు మాయఁ గొల్పవారుఁడు * కావఁ గూర్చి గ్రంథము

మురారి కద్ది ధర్మ మా విశ్రాంతి కద్ది ధర్మ మా

201

తే. గీ. అల సంతకృష్ణహింసానాం గణముల

గరుడకరముఖ్యుడైన మావధవదమున

గరముఁ గ్రక్కింపఁగా వరుఁ * గడిమి నర్త

వంబు సేసె నీకృష్ణుఁడు * నలినసేత్ర.

202

మ. ఘనదుగ్ధాటవి నందునికా వ్రతి తుధక * గాంక్షించి వ్యాకరణము

ట్టివ నందుక విడిపించి తొలి యుభయ మూర్త్యంబు చాని కంఠః ముద

ర్శననాముందు లేదాభ్య సార్థము గాంచక తేర విద్యాధరుం

డెనయక విష్ణుపదంబు విష్ణుపదముం * దెన్నం గృతజ్ఞుడై.

చ. హరి యల కుబ్జపాదముల * స్వాంశ్రీసరోరుహపుల్లపుష్పము

సరణిగఁ జేర్చి యంగుళులంపంగతిఁ దచ్చులుకంబు వట్టి తాఁ

లకువడి నెత్తి దానితనువక్రత మాన్యమ మానినీజనో

త్కరగురువక్రతావారణకాఠవిధిజ్ఞుఁడు కాన వేడుక.

203

తే. గీ. కువలయాపీడమును బట్టి * కొనరి విసరి

ధరణిఁ బడఁ గూర్చి దానిదంతములు వెట్టి

వానిచే దానిమాప్తినఁ * బరిజనాన్వి

తునిగ నిలఁ గూర్చె నరసింహుఁ * డొనర విరజు.

204

తే. గీ. విషము మోతులరణయాత్ర * విష్ణు ముఖము

బూర్ణబలు లిచ్చి రన నప్తు * పూర్ణబలు

కృష్ణబలు లహదర్పసహిష్ణులు లేటి

గి రటఁ జాగూరముప్పికాసురులతలలు.

205

మ. నరకావాసము చేయమిట్లంటిమి * దా మున్న నీహర్షము

వరణిక దాదిని నాదముఁ జేరటము * వర్తనభయో భయభూ

సరగ్ గుట్టము నేనుగూ రజకునిగ * బాహురముఖ్యలిమ
ల్లుర నేనాపశి బంది మామ ననిచెన్ * లోకేశ్వరుం డర్చిరిగ.

క. పంచజనుని యముః జేరంగఁ

బంది కొనియెఁ బాంచజన్యవదనశంఖము వే

పంచజనవిరహితంబుగఁ

బంచజనవప్రపు బలధియుఁ * బరముఁడు నేనెన్.

౨౨౦

చి. పంచజనాఖ్యుప్రణామములఁ * బన్నుగ మున్ యముః జేర దూతలం

బంది కడంక నేసి గుగుభాలునఁ దెచ్చుట గాక తద్గతిగ

గాంచె దటంచుఁ దెల్పె ననఁగఁ బురివాకిట వే దరంబు పూ

రింది యముం డొసంగఁ గొని * కృష్ణుఁ డొనర్చె గురున్ సప్రస్తుతిఁ

[గా. ౨౨౧

తే. గీ. కీర్తనసుత యంత సఖయు వివేకసఖయుఁ

గణవ ధృతమాలయై యూరకయ నిలిచెను

గృష్ణునే యల్ల సతి వరియించె ననుచు

దాని హృదచిహ్నంబులు * తద్ద దెలిపె.

౨౨౨

మ. ఇతఁ దుగ్రుం డతిచంచలుం డితఁడు తా * వృద్ధుం డితం డీతఁ డీ

క్షీతి గోత్రాసహుఁ డీతఁ డౌ జ్వలనుఁ డిక్కి వక్రతుండుం డీతం

డితఁ డెన్నం దవనండు సుమ్మి జగపుం * డీతండు గూఢాంఘ్రియీ

గతిఁ దా ధిక్కుతదేవయై తరుణి శ్రీకాంతున్ వరించెం దమిన్.

నీ. వసరుహగర్భండు * వైదికగ్రామణి

జపకీలుఁ డనిలుండు * సంతతంబు

శర్వుఁ డెన్నఁగ నెప్పు * సవిరాగచిత్తుండు

వ్యాసాచార్యవహుం * డమరభర్త

నూర్యుడు తా నెల్లఁ జి బర్యట నేష్టండు
కోకాహితుండు దోహకరండు
అంగజఁ డెన్న నశనంగుండు మణియును
తేఘం డకర్ణుండు శిస్థ మిదియు
పక్షపాతి భగేశుండు పరంగ యముడు
ప్రేతపతి బాపులే జడప్రియుడు వరుణు
డందుఁ దర్కించి తనుచే యాశయమరగణము
మది నుపేక్షించి వదియించె శి యదుకులేశు.

౨౨౪

మ. నరుసం జంపకయుక్తఁ బద్మనిధికిఁ జి బద్ధాప్తిఁ గోకానికిఁ
నననీలోత్పలయుక్తి నూర్యునకు దూర్వార్వాప్రాప్తి నాశానికిఁ
అరయం దైతకయుక్తి శూనికిఁ దులనాప్యాప్తి గణస్వామికిఁ
బరంగి యోగ్యముకాక మాల యలరెం బద్ధాక్షమూత్రాన్వయై.

తే. గీ. తలఁపంగ హరిప్రసాదభోక్త లగు నీసు
రాలి కీసుమాలిక నియ్య శి నగునె యనుచు
భామ తాఁ బ్రమాదోత్థితరోమరాజి
యై సమర్పించె దాని నాశిరాయణునకు.

౨౨౫

————— (రుక్మిణీకృష్ణుల వివాహ వర్ణనము.) —————

తే. గీ. తన్నుజూర్తావధిగ మధ్యఁదత్త మైవ
పటము భేదించి యొడొరుప్రభలు వారిఁ
దాగుచుండె నెల్ల నఖండిత మగుయోగ
భాగ్య మిట్టి దనుచు జ్ఞానశివంతు లెఱుంగ.

౨౨౬

చ. జనకనుతాప్తయంపరమిళాలమూలూత్పవగీతు లైదువులే
భువమతిఁ బాద రుక్మిణీకిఁ శి గర్భుగగుర్పులు కృష్ణుఁ డప్పుడొం

దినదరహాస మెల్లరకుఁ జెల్పెను భైష్టియ నీర కృష్ణుడే
యనకులుఁ డివ్వి వీరికథఁ జేకథ యేమిటఁ జిత్ర ము చటఁ.

3. అంతః బటంబు దీయఁగ రఘుంబున నొండొరుఁ జూచువేళ న
య్యింతిముఖాబ్జ మొదె జలకేకఁబునీత్రము కాంతకన్న లా
హ్వంతజహాపునాభికమృలాకర మొదెను భానునీత్రుఁ డ
కాంతుడు నుత్పలాక్షి యలఁ కామిని కాపున నద్ది యుక్తమా.

తే. గీ. కడఁక గుడయతశుభచరణములు బంధు
చయము పారలపైఁ బోయుఁ సమయమందు
క్షీరధినుతాజితం డగుశ్రీహరి యల
తమనిపక్షమువానివిఁ తాల్చె మొదల. ౨30

తే. గీ. కాంత కాంతున కాపాదకంతముగను
సత్కటాక్షనీలోత్పలకచారుమాల
నొసఁగెఁ గాంతుడు తన్నెఁగఁ బొనర హృన్మ
రోమసత్కంఠుక మొసంగెఁ భామ కపును. ౨31

4. ప్రియ భారాంబుచయంబుతోఁ దడిపె నుత్ప్రేమాశ్రుధారక
[సుమో
చ్చయహం బునిచెఁ మెడక బ్రణయ మొనననల నేత్రాంతదృ
క్పయనీరాజున మిచ్చె నున్మితమధకఁ జాల నిన్ వేడించె నా
ప్రియనీరీతి భజించి పొందె ఫలముకఁ జే పార్వ్యగర్వంబు తోక.

తే. గీ. సరగ నమలంకృతాంగు లానతులు గీత
తరి శుభకథలఁ గుంకుమాక్షరలు చల్ల
స్వస్థపీఠస్థు లానధూవకుఁ లొసఁగిరి
నదయద్వయల వారి కక్షరఫలముల. ౨32

తే. గీ. అల వధూవరుల రమ్యరహస్యగోష్ఠి
నాస్యగాగ్ని నాత్మీయఁగా * నమరఁ జేయి
ననఁగ లాజపమేధితాగ్నిని గృహీత
కరులయి ప్రదక్షిణంబు నేసిరి ముదమున. 334

తే. గీ. ఎలము నాలవదినమున * హృష్టా లగుచు
ధల్పతముఁ జయిశేషుండు * తమరతార్థ
మెఱుఁ జరము నిల్వ వహియింపుఁ * డిల నని దిగి
భంబులను వేడి రస నాగఁబలి సలిపిరి. 335

మ. హరి కర్పించె స్త్రీతాఖ్యతారము సపాఁగి శ్యామల హృత్పురం
బురువతో రుహకుంభిఁ గాయకవకఃప్రాహ్మతరోమన్రజా
హరిసంసక్తమనోరథంబు వివిధాఁగి భోల్ల సద్వస్త్రముల్
హరియోగ్యామృతసాధనాధరధరక * హర్షంబుతో నింతి తా.

తే. గీ. నరులు నారులు నాస్వయంవరమున స్ఫుర
దంగలేపులు స్త్రీరళోభితాస్య లుజ్జ్వ
లల్కలాపులు చిత్రవస్త్రాత్కరయుతు
లగుచును జరించిరి వధూవరాధు లగుచు. 336

క. దుగ్ధమ మగుద్యారకపురి
భార్గవితోఁ గృష్ణుఁ డంత * బలహుండు కదిలో
స్వర్గమును బోలెఁ జొచ్చెను
వ్యర్జినికరగీయమానఁచరితుం డగుచు. 337

————— (సముద్ర వర్ణనము.) —————

తే. గీ. వ్యవర సేవకాందిని శిరఃపార్శ్వమున్
మార్శ్వశిఖల సువీరయఃధ్వ మిల నన్ని

తే.

కుక్కురి పరిణయ కావ్యము

యెడల నసితంబు నై యొప్పి కడలి భూత

ధాత్రికి విచిత్రవస్త్రమై * తనరె చాడ.

౨౩౯

తే. గీ. తగ నసహ్యవహ్ని వ్యధితంబ యయ్యుఁ

గడలి బహురత్నములఁ బాల్చుఁ * గడువునందు

నింత పానీయ మే నొడ్ల * కీయకు ధన

లాభవకు నక్కుడొ గద * లోభ మరయ.

౨౪౦

తే. గీ. ముగి నరిత్పతి తన్మఖమునను వడి ■

వేకహీనుడై కడచెను * వేల యదియ

కాదె స్త్రీయుక్తులకు వివేకం బ దెవట

వేల యెచ్చటఁ దలఁపంగ * విశ్వమందు.

౨౪౧

తే. గీ. నది బహూపయోగ్యత మెందొనను సముద్రు

కడఁ జెలంగుఁ గంటకితో పకంతరీతి

పైర్చెనులు గూఢతరభోగసాధ్య లయ్యు

భర్తయెడ సదాచారనంజననల కడ.

౨౪౨

మ. సలిలేకుం డల స్వీయవిగ్మవతి నోజం గూడి సన్నిత్యి నే

ని లలిం జుగ్రుని రక్తుడై యడఁగు వానిం జూచుచున్ సమృద్ధో

జ్వలుడై పొంగెను నన్ని కాదె జగతి * జర్పింపఁగా మైత్రి యొ

క్కలతొంగి మదిఁ గోరుచియ్యరకు శోక విల్పునే యేకి.

చ. అనిశము కాలసన్నిభమహాబడి బాసలర ప్తగ్రాతుఁ డ

య్యును ముదితుండ పోలె నెపు * దుద్ధతి గర్జల నొప్పుచుందు నీ

రనిధి నుభేననంచయదత్తసి త కాంతి నభిన్నగుర్తియె

ఘనుడు గభీరభావుడు ప్రకాశము నేయునె నై జకష్టముల్.

తే. గీ. కారి దోపిసభవ్యసంజాత మాన

సేన్యత పారించె స్వగృహ మానింధువులకు

కుక్కిలే పరిణయ కావ్యము.

అరె

నేను చిత్రంబు తలఁపఁ దొదివ్వనంగ
మంటె సకలాభుము లడంచు * మహిని గాదె.

అరె

తే. గీ. మురవిరోధి యజయ్యుండు * మున్నె యివ్వ
దబ్బిఁ బురిఁ గట్టుకొటఁగు దా * సత్యజయ్యుం
డయ్యె స్వకళత్రవస్త్రకృతాలయు ననుఁ
జెనక నోవుదురే యెరు * లనుచు నహహ.

అరె

తే. గీ. శుభ్రరమ్యఫేనానవశోభివక్త్రుఁ
డై విధూడయమున నూర్తిహస్తముల న
దీజఘనముల నంటు నశ్రియల చంద్రుఁ
గనిన నేకిఁ గామంబు * కలుగ దొక్కొ.

అరె

తే. గీ. ఒగి సువీరకృతానుమధ్యుండు సితేత
దుండు నదీపరిశ్లిష్టగాత్రుండు సగుచు
నుడధి యొప్పెను బహుయోషిదుర్మరవరి
తోషదాయి యాకృష్ణతో * దుల్యుఁ డనంగ.

అరె

క. ఈరీతిగ మునినాథులు
ద్వావిక కేగుచును ద్రోవ * వార్ధిఁ బొగడుచున్
ద్వారవలిని జేరి నిరతం
బారాధించిరి ముకుందు * సతిభక్తిమయిన్.

అరె

—————(క్రీరుక్మిణీకృష్ణుల యవయవ వర్ణనము.)—————

మ. చిరకర్తవ్యతలైక కాంతినిలసంస్కృత్యార్థభాగచ్ఛవిన్
వరచంద్రద్యుతివృత్తపన్నఖరుచిన్ * స్వప్నోజ్జ్వలద్యూషణ
చిరకర్మప్రభుగ్. ముఱుం గిడులుసంస్కృతిరుక్మిణీకృష్ణవ
చ్చరణాబ్జంబులు సేవ్యముల్ నిఖలసత్సంపత్సదంబుల్ దగన్.

తే. గీ. వరరమాస్తవకుంకుమపంకసంగ

మృఖలమనిమనస్పరసీరుహంబు మజీయు

నుత్తమమనోజ్ఞనఖమాక్తికాఘశోభి

తతనురక్తాంగులీలసద్దలలసిరము.

౨౫౧

తే. గీ. తలఁపఁ గన్వణదాస్యహంసకదంబజ్జుంభి

మాక్తికోల్లనత్కిరిగీతిమజ్జులంబు.

తద్వదనజాతకవిగీతతతమనోజ్ఞ

లలిత లేఖాభరేఖాలిలక్షితంబు.

౨౫౨

తే. గీ. విమలబోధరవిద్యుతివికసిరంబు

లలి సుజనమాన్యగుణభాజ కలుషినైరి

రుచిర సారభ్యుబ్ధమామతనిలయము

రమ్యకామణ్యమాన్యమరందర్శనము.

౨౫౩

తే. గీ. నిత్యసత్త్వసద్భుత్త్యనేత్రనామ

విహితమత్తాలిసంతతస్వీకృతంబు

కర్ణికోజ్జ్వలతలకాలికలితము నగు

హరిపదాబ్జంబు మన్దానసాలివనలి.

౨౫౪

తరువ్రాణ. నిరతశంఖాంభోజనిధుల నిష్టాన్ధ

నిఖలదానంబున నిశితాంకుశంబు

నరయ హస్తిన్యాంశరాకర్షణమున

నశనిని సురనిపుహరణంబుచేతఁ

బరువడి నిర్జించి ధ్వజ మున్నతంబు

వడి నెత్తె శ్రీకృష్ణుపాదపద్మంబు

నరగ నాయవియు లక్షణగణవ్యాజ

షడణి సేవింపఁ దత్సరపతలంబు.

౨౫౫

మ. తలఁపఁ ధర్మతతుల విరస్పరవిరోధం బొందియుఁ గొరియం
దెలమిం బొల్పెను నం చొగిం దెలుపునఁ జ్ఞాన్ముగ నాచంద్రము
కలికావిద్యుతిమన్నభాంకములు శ్రీకాంఠేశుపాదాంబుజం
బులు మా కెప్పుడుఁ గాపురక శరణముల్ మోదప్రదంబుల్. ధర్మ

చ. జలీరుహఁ దిందుఁ దెన్నఁ దనఁ శత్రుల మూర్ధమునఁ నఖిలులఁ
జలకుపానాభుపాదజలఁజంబులు తాల్చుటఁ గాంచి నైరముఁ
జలజకులంబుపై నిలిపెఁ జండు నిజాహితేత్యదాంబుజం
బులు ధరియించె మ్రోసి నని యానె నమిత్తృత యుద్ధి చంద్రుపై.

మ. కమలాంగీకృతుఁ డెప్పు నుచ్చగతి వేఁడ్కుఁ బొంద నొ నంచులో
కమునం బాటెదనీతిఁ దొల్లఁ గమలాఁకాంతాకరం బొంది వే
క్రమరీతిఁ గుచఫాలమూర్ధనుకచాఁగఁబుల్ దగం బొందునా
కమలామౌంఘ్రీసరోజముల్ మము సుభాఁగ్యం బొందఁగాఁ జేయు
త. ౨౫౮

చ. తరుణవిభిష్ణ విద్రుమవిఁ తాననువృత్తితఃస్ఫురద్రమా
కరకమలాంకురదలఁజూతు లానఁజెను గృష్ణుపాదనీ
రమహాములం దొగిఁ నహజఁ రాజదలక్తికచిహ్న కాంతి బల్
వరణిగ వింత తోఁప హరిఁసన్నభిమండలమండనార్హ ము. ౨౫౯

తే. గీ. పటల సంతరాఘ్నాంతఃపహ్వావంత
భూరిసౌందర్య శేషసంఘ్రాంతమాణ
విశదప్రప్తార్థతలలు సువృత్తలు నగు
పారిజంఘు లెసఁగత మఁద్యావవీధి. ౨౬౦

తే. గీ. లరయ నెవఁడూ ముఁ నందగృహఁగణమున
బానుసంచరణమున రుజస్సు చూర్ణ

ముగ నలిగె కట్టివుట్టించు * ముగి సలుపురె

హార్దయగ మన నోరజనుమ ను నిరతము.

౨౬౧

మ. అల కాంతి హరినీలకాండనముల * హస్తీంద్రహస్తంబు వ
త్తులతాధర్మమున * మృదుత్వగుణమందుం గుండ సంభల్లహ
లలనుం బోలుచు నొడ్లయూపులఁ బోల్పిం గాక ద్వంద్వాత్మేత
తెలఁగు * పారలయూపుయగ్గ కము లచ్చిద్రవభావంబున.

తే. గీ. అరయ గతవిజలాభంబు * లయ్య నెవుచు

స్వాశ్రితేందర కధికుఁభారి స్వాశ్రి

తాంబరంబున కతివికాసంబు నొసఁగి

హరితోడలు వైశ్యజనకంబు * లగుట యెట్లు.

౨౬౩

తే. గీ. వరసువర్ణవర్ణాంబరభాసి రుక్మి

ణీముకుందకటిద్వయ * మోము ముక్తు

భంగసాంద్రసంధ్యాఘననంగతశిఖ

కోల్ల సద్దేమనీలగిర్మృజమితంబు.

౨౬౪

తే. గీ. అమలవీతాంబరాంచిత * మగ్ర్యరత్న

ఖచితరాజతకిణికికాంచికాది

జాతీకాంచియు నై యొప్పుశౌచిన

సన్నిరంబ మెమ్ముము మానకనను నిరతము.

౨౬౫

తే. గీ. రమ్యమేఖలాశ్రితరత్న * రాజకాంతి

తరళకాంతిభారంబున * దగి వినమ్ర

మయ్యెనో యనఁ దగి రమాభాషినిని

కాంతు లాపాదపద్మంబు * గా వెలుంగు.

౨౬౬

చ. వ్రజభువి నన్నిరజ్జులకు * బద్ధము కానిజనార్దనోదరం

బు జలరుహాక్షి రుక్మిణీ నంముత్స్సరత్పులకానిశోభి యా

నిజభుజపద్మకాళమున * నేర్పన గట్టంగ * తారె జక్కండ
యజ్ఞతండయయ్యుఁ బ్రేమ మమప్రాంతపుదాదనుదామహాకా.

క. పారివలి రాజులై ద్విధో

దరగతమై యంకగతసుభాకంధిసుతా

ఘృణితకరోహ్వాంగులికాం

లి రహిం తెలగెను ననంగ * నిఖలమైతమై

౨౧౮

హరినూత్తరోమలత త

ద్వరనాథం జొచ్చి నెదలి * నై బ్రాతెనునం

స్ఫురదల్లిజాకటాక్షో

త్కరరాజం బోలి వెలిగె * గడుఁ జిత్రముగా.

౨౧౯

తే. గీ. మహిమ స్వర్ణవర్ణోదరం మధ్యలగ్న

శ్రీమనోజ్ఞరోమావళి * చెలంగె నరయ

నతంబకుచకుంభకుంభయుగ్గావతీర్ణ

మైనమదవారిధారయో * యనంగ నొప్పి.

౨౨౦

మ. తనురోమావళిసీలరత్నలత కాంతానాథివాసీరటి

దనరం బుట్టి లనత్కు చాచలతటిద్వంద్వాంతరం బాండఁ బో

వ నభోవ్యాప్తి నలబ్ధమధ్యసరణి * బ్రహ్మర్పితస్మిద్ధకాం

చనపద్యప్తియో నాగఁ దద్వలి నమఁచక్కోధిమం బాలెడు.

తే. గీ. తగ నమద్దీప్తహారమధ్యగతరత్న

నవ్యకాంతిహృద్యము మనోజ్ఞలనదుదర

బంధబద్ధంబు చంచత్రివలియుతంబు

వారలక్ష్మకోదరంబు కుంభప్రదంబు.

౨౨౧

యథ్యాకృ. క. తనర గర్భస్థితవిక్రొతకు లయ్యుఁ బ్రయ్యమ్మ మాన్య

జనకు లిప్పుడు భీష్మసుతయు * కౌరయు ననుచు నూచించు

- ననువున విశ్వమందరము * నయ్య మన్మథగాత్రమాత్ర
మును ధరించినవారిమధ్యము ముదంబు నిచ్చుత మాకు. ౨౨౩
- మధ్యాక్కర. కవంగ సత్తర్కమాత్రైకకలితంబు సకలాపవర్గ
మునునయి హరినాభివివరమున నుండి పుట్టెగగన
మున కూర్చుండుభాగంబునందుఁ * బానరి పద్మోపభోగ్య మగు
భునపరిణామం బనంగఁ * గాంచె దస్తధ్యంబు ఖ్యాతి. ౨౨౪
- చ. వనధినుకాముకుండతనువద్దులమధ్యము శిశీతాత్మ ల
య్యును గవుల్లెల్లెల్లె గల * దోమటి లేదో యటంచు సందియం
బునన గణించుచుండుదురు * బుద్ధి జామీ యిది కారణంబుగా
జనుములు సందియం బనంగ * సంజ్ఞితమై తనరారు మధ్యముఁ.
- తే. గీ. విభునిమృదులమనోజ్ఞసుశృతమధ్య
భూమి యొప్పెను లక్ష్మీ యశస్సుర్నివిధము
మదిని భావించి హస్తపత్తమున సంత
తింబు నాశ్లేషశీలయై * తనరు చుండు. ౨౨౬
- తే. గీ. అఖిలవర్ణ్యలూపణ్యగుణైకధామ
మంబుజాక్షునురింబు చిరంబు మిగుల
నల సపత్నీ చయకుచలభాంక మయ్య
దాని విమవక లక్ష్మీ నశదా వసించు. ౨౨౭
- చ. తతపరిబృథీప్తకసుతాకుచకుంకుమలక్ష్మలక్ష్మ మా
దితిసుతైరివక్షము స్వతేజముచేత జయింపఁ గల్గె సం
తతసమదస్సురత్వరిణులద్విపథాతుమరక్తకుంభల
క్షతతియులేదనీలనగచారువిశాలతటంబు నెంతయుఁ. ౨౨౮
- తే. గీ. కాస్తభోద్యాసితంబు శ్రీకామినీగృ
హంబు చందనచ్ఛితం * చలివిశాల

మింద్రసీలసీలంబు విశ్చితవిభూష.

కాళి విక్రలువకుంబు * నమరఁ దలఁతు.

౨౭౯

మ. పురుషోత్తమసురోనులేషమణియై * పొల్పొందు గందంబువం
గరముగా శోభితమై చెలంగు కడులా * కాంతాకుచద్వంద్వ మా
ధర సౌవర్ణ సురమ్యపూర్ణకలశ * ద్వంద్వోపమానంబు నుం
దర ముత్కృష్టతఁ జెందుఁ గాపుతను హృద్యం బద్భుతప్రౌఢిమా.

తే. గీ. లలి సమాచ్ఛాదితస్వమూలప్రదేశ

మారమా స్తనయుగమున * కళిధర్మ

గోష్ఠ యాశోరి కర మిచ్చె * గూర్తి నట్టి

స్తనయుగంబును వర్ణింప * శక్తుఁ దెవఁడు.

౨౮౦

తే. గీ. శుద్ధమందస్మితామృతశోభినింబు

బూన్లు సమలమనోన్మోహస్యోపూర్ణచంద్రుఁ

జూచి ధరియించె యువతి వశిష్ఠజయుగము

సతతముకుళితపద్మకోశములకాంతి.

౨౮౧

చ. సమము సుపంశజాతమును * సద్గుణశోభి సుస్పృతరత్న మై

యమరియు నవ్యమాక్షికసుఖవరము పీనకుచాకుచంబులం

దమరంగఁ బొంద నేర దినుఁమంత యెడంబును వృత్తశీలవం

శము లవి తేజరిల్ల విట * మాన్యగతిం గఠినాంతికంబునఁ. ౨౮౩

మ. అని శార్ఙ్గగ్రహణంబునందును గుడై * శాశ్వత్తి నారాచభా

రణసంధానములండు మాధవచతుర్వర్తస్తాబ్దముర పొల్చి శా

మువికేళి గడులాకచగ్రహమున * బొల్పొపరీరంధమం

దును గండగ్రహాధరక్షతముల * తోచుం బ్రవీణంబులై.

చ. తలఁపఁగఁ బ్రమృతస్వరకతమృతులు * నఖరమృమాక్షికం

బులు సరిదీర్ఘముర విభునిపూజితహస్తము లెన్న నాలుగు

ఫలితసుపుష్పి కాగణితకైభవశోభితపారిజాతకా

ఖలగతి నొప్పుచుండు సతకామితసత్స్వగుమార్గదంబులై. ౨౮౭

తే. గీ. శౌరిచక్రము హతదైత్యచక్ర మతని

కంఖము స్వసధిక్కుతశత్రుశంఖ మతని

పద్మ మది భ్వస్తపరముఖపద్మ మింక

వతనిగద యది పాపగదాపహంబు. ౨౮౮

తే. గీ. శత్రుల కనవ్యా మయ్యు నిశ్చలవహ్న

దం బగుటఁ జెల్లె దదని సంకదక మనంగ

విరహిణీతాపదుం డయ్యు విశ్వమునకుఁ

జంద్రుఁ డానందకకుఁ డౌట విందియింటె. ౨౮౯

తే. గీ. శరములనపారముల శత్రుసంఘదైన్య

శౌరి యయ్యును ద్రిసరంబు శౌరిచాప

మల్ల నద్వంశభవులు గుఁగాధ్యులరయ

వన్ని వేళల సతులు సమిధు లయ్యు. ౨౯౦

చ. ఘనవలయాంగుళియమణికంకణదీప్తుల వెల్గుచు నుద

ర్భవముగ దాబ్జకంఖముల శరాజిలి వర్తులమై త్రిరేఖశో

భవమణిబంధకాంతివిభవంబున శోభిలి శోణపద్మభం

జనతలరంజితం బయిన శౌరిక రాఘము మమ్ముఁ ప్రోచుతగా.

తే. గీ. అరయఁ బూర్ణమనోరఘుఁ డయ్యు జేసి

అంధమును గోరి మఱచు సకర్వంబు నట్టి

దంధిదాశ్వణత్కిటకకంకణముఖవర

భూషణాంచితకరములు ప్రోచు మమ్ము. ౨౯౧

తే. గీ. వృత్తములు త్రిరేఖంబులు వినిధరత్న

దీప్తములు నగుశ్రీశ్రీకళిదయకంఠ

రములు గెల్పు వివ్వకస్రీవక్రత్నచిత్ర
ము లగుశంఖ శేవధులను * బాసర మహిమ.

౨౯౧

తే. గీ. రత్నలసితపరిత్రకరమ్యచిత్ర
భూషణవికాసితము వృత్తమును ద్విరేఖ
మును విమలహారజాప్తంబు * వనధిజేశ
కంఠ మది స్తరణీయంబు * కడఁక నెవును.

౨౯౨

మ. సరసేందీవరమల్లి కావ్రవిలసజ్జాతిస్ఫురచ్ఛంపకా
భ్యరుణాశోకమృదుప్రసూనరచితం * బట్టాగ్ర మాకృష్ణమా
ల రహిణ దద్దళగ్న మాకవకనీలస్ఫారముక్తాబ్జరా
గరుచిప్రోజ్జ్వలదభిజాకరలతం * గా నెన్న నా నారయక. ౨౯౩

తే. గీ. బంధవిరహిత యయును * సింధుసుతకు
వతులమాంగళ్యసూత్ర మొప్పారె నిత్య
బద్ధమై ముగ్ధకామినీభవ్యకంఠ
యోగ మది గల్గి మోక్ష మే * నొల్లరు కద.

౨౯౪

ఉ. మంగళ దేవతాబ్జవలమానితనేత్ర ధరించినట్టి స
న్నంగళసూత్ర మద్భుతసమంచితనీలమణిప్రశోభిత
న్నంగళకంఠము విడిచి * మానుగఁ బాయఁగ లేదు మున్ను త
త్సంగతిఁ బాయ నేర దిశఁ * దద్దయు నిప్పుడు పాయ దెన్నఁగా.

చ. నిజహరిణంబు దూరమున * నిల్చి తడీయవిలోచనంబులఁ
నిజసితబింబమందుఁ గడు * నేర్పునఁ జంద్రుడు నిల్పుఁ గాక యా
విజయిశుదిస్తి లౌఢ్యము సువృత్తము లోలవరాలకంబు నం
బుజనిలయాస్యము లలితమోహననేత్రముఁ బోల నేర్పునే.

తే. గీ. గణ్యమాణిక్యశోభి ముఖము సదాంత
రనికషోపలాగమధాని * రమ్యమా

౨౯౫

కంబు మానార్హసిలాశ్శకంబు నగుక

రండమును గెల్పు శ్రీనాథుగండయుగము.

292

మధ్యాక్షర. అమలచంద్రోపమిరంబు + పలులసౌఖ్యచయప్రదంబు

విమలసౌందర్యదుగ్ధాబ్ధిః ఫేనకల్పం బోష్ణకాంతి

రమణీయతర మగునిందిః రానాథుమందస్తిరంబు

రమణ మాయాఘపాలి నడఁచి + రక్షించుఁ గావుత మెప్పుడు.

చ. అమలము కోమలాచ్ఛదరః హావదశాకలితైకదేశము

త్తమకమలాకపోలలిః తక్షతకారణభూత మచ్ఛరూ

పమ్మ పరకుండకుట్రలనిఃఫంబు గడుగొ నిబిడంబు యాదనో

త్తమురదనాలి నాదుమది + ధ్యానము నేయుదు సర్వకాలముగా.

తే. గీ. మహితసన్నాన్యలావణ్యమధునిబిడము

సలలితాఘ్నానచంపకః సంపదంచి

తంబు లసదున్నతాగ్రంబు + కైత్యరిపుని

పరసనాసాపుటము మానఃనమునఁ దలఁతు.

300

మధ్యాక్షర. మతము వ్యక్తాతికోమలమః నోహరవర్ణపూర్ణంబు

శ్రుతిచయార్థసువృత్తి మధురః శోభనన్వర మత్యగాధ

మతులితశ్లేశదుర్విషశః మామృతవర్ణకల్పంబు

శ్రీతు నన్ను నిజతత్త్వ మెఱుంగఁ + జేయుత హరివాగ్విభవము.

మధ్యాక్షర. నానావిధానుపమగుణః నానావిధవిచిత్రలసిత

వీణోపమాఙ్గల్వలకనకః మిహిరాభకుండలయుతము

శ్రీనాథుకర్ణయుగళము + శ్రీసుభగము వినుఁ గాత

దీపభవాత్తమత్సుతు లుఃకీర్ణత పతతంబుఁ బ్రీతి.

301

కా. అంభోహతవికాలకోమలమద్భిర్హంచస్సపత్నీప్రభా

సంభావ్యంబును సంచలవృద్ధుకరీకాతోల్లసత్తారముగా

- శంభువ్యవహారముఖ్యచారిత్రకటాక్షరీనిలాసంబు ను
జ్ఞాంశీధర నేత్రయగ్ధము నిరీక్షించుగా ననుం బ్రీతికై 302
- చ. వరకుటిలాలకంబు మణివర్గమయోజ్జ్వలవట్టబంధమా
దరలసికాలికద్వయము * త్వస్త కురంగమదాత్తపుండ్రభా
మరము వికాల మాదిరిజనూదనుదివ్యలలాట ముల్లస
త్కరుణ మదీయఫాలలిఖితం బొనరించు శుభప్రదంబు గాన
- తే. గీ. శ్యామము త్రివక్రము విధిముఖ్యామరేశ
రాజసామ్రాజ్యదానకారణసులీల
మంగళాగ్ర్యచాపాకృతి * యంగజాత
జనకుభూమండలము ప్రోచు * సరవి మన్యు. 30౩
- ఉ. ఏయధరంబునుండి జనియించురసంబున లుబ్ధచిత్తయై
శ్రీయువతీలలామ యదుఃసంహునివప్తమునగా నసించు నె
ద్దేయధరంబు వేణువున * నేర్పడ నుండెడు నట్టియాప్రవా
ళాయతకాంతిహృద్వదువరామలమృద్వధరంబు నొచ్చెడుగా.
- చ. అమరగ దేనియం దువిత * మానమ్మతంపుంగణంబునగా భగీం
ద్రమృదులశయ్య నిత్య మజరామరణం దగుచుగా నుఖించు శ్రీ
రమణుడు పక్కలింబనమరమృతమం బగునట్టిసాత్త్వతో
త్తమదయితాధరోష్ఠము సదా ననుఁ జేయుత సంపదన్వితుగా
- చ. సరసుడు దేనియంబనము * నల్పుటఁ గృష్ణుడు నిత్యతృప్తుడై
పరగు గతాన్యతృప్తుఁ డయి * భానురకుండలరంజితంబు త్వ
ర్గరచితరమ్యవర్ణలకారాజనిభం బగునట్టియారమా
తరుణికఫల మర్చిలి వదా ననుఁ జేయుత సంపదన్వితుగా. 30౪
- తే. గీ. అతులనశ్యాన్తర త్తరకపాదుధంబు
ప్రియవశీకరణాచిత * మమీనకనక

యంత్రవరమును బోలెడు నట్టిదశశ

పదయుతరమాకపోలంబు * ప్రథల మించు.

30౯

తరువ్రాజ. అంతర్ని గూఢ హేమాంకురితాన

నాంచితర బయ్య ముఠరాసురవైరి

కాంతామణీనాసికాభూషణమణి

కనగ ముక్తామయభూతి వహించె

వింత గాదే యని * ప్రియవధూభవ్య

విశదపీయూషార్ద్ర విమలోష్ఠచింబ

నంతతమంబహసద్భాగ్యులకును

జగతి నెం దామయ్యనంగతి గలదె.

3౧౦

మధ్యాక్కర. అమలముక్తాత్మక మయ్య * నతివనాసాభూషణమణి

నమ్మదులొకాబ్ధిజోస్తానుశ్చ కయై తదపాంగ బాణ

నమితిభిన్నం బయ్య విడిచి * చన లేక పరిలంబి యయ్యె

దమి నింక హరి వశ్యుఁ డగుట * తగ నసాధ్యంబే తలంప. 3౧౧

తే. గీ. వినుతనాసాఖ్యచంపకభీతిచలిత

మీక్షాగాంబుజాతార్పితహృత్సముత్సు

కం బధీరజవంబు భృంగతతిసంప

దను యదుపరాజ్యపాంగంబు * తద్ద గెలుచు.

3౧౨

మ. హరి హేమాంగిని నీలరత్నపద్మకాపాంగి బ్రవాలోల్లస

చ్చరణా సుస్థితమాత్మిక మరకతస్కంధాభవేన్ద్యాశ్య సుం

దరి నైహార్యసఖా నఖతలసన్తానిక్యపుష్ప వరా

ధరగోమేద రదోచ్చవప్రదగఁ జెందం జేయఁ దాస్వయ్యిపుక.

చ. కలికిమనోజ్ఞ కాయమునఁ * గార్భ్యము లంచితద్వైర్య మెన్నఁ గుం

తలములఁ జేతులం మఱి కంఠ గనులందును మధ్యమందు నూ

దుల నతిచంచలత్వము నిరూఢి నదృశ్యత మార్ద్రవంబునుం

* గల విభకుంభగుగ్విజయింకంధినుతాకుచనీమ లేని వా. 308

తే. గీ. లలి రమావారిభూమధ్యలగ్నమృగమ

దీయతిలక మొప్పారె నశిది వికషోప

లోపరిగతంబుఁ గందర్పచాపలగ్న

మయినయసితోత్పలాస్త్రంబు * ననుకరించి. 309

తే. గీ. నిరతమును బనస్పరిమనోహరశరీర

సంగమున మత్తపట్టదాభంగకాంతి

నెంతయును పూర్ణపరికరకాంతి లసిత

ములు రమాశౌర్యసంగముల్ * ప్రోదు మమ్ము. 310

చ. విమలకిరీటధానుఁ గని * భీతి నభోముఖలంబమానమై

యమలముభేందునిం గని భయంపడి యున్నట్లునై యరాలివ

ధ్యమున భ్రమించుయోధుగతిఁ * దల్లి న మంచుతమంబు నాగఁ గ

దృఢమచలకాళి కర్ణయుగ * భాగసితోత్పలకాంతి దాఁగెము. 311

ఉ. శ్రీకలితంబు నీలచమరీమృగవాలభరాధమున్ స్ఫుర

చ్చీకరింతు నెత్తుకుటఁ నేవితిమున్ మఱి యుల్లనత్సమా

ఖాకర ముజ్జ్వలంబు నగునాకమలాచ్యుతమాళిదేశమున్

జోక నుతింతు సంతతము సుస్థిరభద్రము కోరి భక్తితో. 312

ప. వీరాధృతానన్యసామాన్యగణ్యలావణ్యప్రావీణ్యంచచ్చరీదు లగు

నక్కారణశరీరు లమందానందంబుల సౌఖ్యవాంఛి నోలలాడునెడ.

— (వసంతస్తు వర్ణనము.) —

పంచచామరము. అనన్యయోగ్యశౌభాగ * యాటఁ గృష్ణనాసతిన్

వినోదరీతి మూలలక్ష్మీ * వేగ మూలమాధవం

* ఇది విమలసమస్తాపూరణము.

బుధా వసిరమాత్ గత్వ ముఖా రహిత మాధవం

బుధా మేశుప్రీతిక్త వశముత్సకత్వ మేర్పడగ

390

తే. గీ. మాధవాగమమున మూలమాధవగత

యైవనిజమూలవరలక్ష్మి నంతం దనదు

బుద్ధి దెలిసి క్రీడామాధవుం దచటికి

వదిగ వేక్కఁ గ్రీడాలక్ష్మి యనుగమింప.

391

తే. గీ. అనిలమర్దితఘర్త బింద్యంగుఁ దగుచు

హేమచార్వంబకుం దంబుఁ జేక్షణుఁడు ప్ర

సూసమృద్వంఘ్రితలుఁడు శ్రీశుంకు గనియె

లలిని రమణీయమాధవలక్ష్మిఁ జెంత.

392

నీ. వరబహ్నిబహ్నిః * బ్రసవాననాంచిత

నలికులోత్పల్లాలః కాలిలసిత

సత్పల్లవప్రాంతః శాఖాభుజను మతి

లతికాన్మృదులగాత్రి లలితశోభ

రక్తవర్ణాంబరాంజిత మాద్యత్వి

కాఘసుస్వనను శుకాఘవాక్య

చాటువు వరపలాశప్రసూనాధర

బుతుమతి గ వనదేశత నెఱింగి

ప్రణయకోపలజ్జాభరవతియయి పతి

మోముఁ గనురుక్మిణిని దేర్చి ముద్దుగొనియె

నీతలం విడి యుత్పేక్షణీయమ కద

యీవె కా వి తద్రూపంబు వింతి యమచు.

393

తే. గీ. కుసుమసంచయకంఠనగుమనోజ్ఞ

నవలశీకరవక్షిణంసలలిత ని

లవ్యజనపాణియై వేడ్కలలి వనరణి
మనుజమానసమండను * ననుగమించె.

3.94

తే. గీ. సకలదర్శకదర్శకాస్త్రాయితంబు
లగులనల్పహాళారసంవాంకురముల
స్వరహాస్యమంత్రోత్కరభజపముల నన
మందరుతములు గోకిలబృంద మొప్పె.

3.95

తే. గీ. మాన మిత్తటి తగ దీక * మానుఁ డనుచు
నబ్జపదవాధరామృతం * బానుఁ డనుచుఁ
గాంతలకుఁ గాంతులకుఁ చెల్పుకరణి నొప్పె
గునుమచుంబనకృద్భృంగకలరుతములు.

3.96

తే. గీ. పథికయువతి మరుత్స్వర్ణపథమున విర
హార్తి నలిగులాలికులారి * యనిలుఁ గూడి
యరిగి పతిమోలఁ దనయాత్రి * సమరఁ చెలువుఁ
గాక యను చక్రపులఁ జల్లె * గాలిత్రోవ.

3.97

తే. గీ. మధునియుక్తభుజంగాధి * మదనకుచిత
మైనయోషిత్సవమున నవీసశివుని
వ్రాసె నన పల్ల నఖిపదరాజకళమ
మణియు వసనచ్యుతిని మృగముదముచేత.

3.98

తే. గీ. అసితకంతతః గరయగళాంబుజాత
వేష్టితనుమూర్ధతమ హృన్ని * వేళనంబు
సమర సమదృక్యతను జ్వలతాంతపదన
ములను రుచిత రచియించె * ముగిసి వేడ్క.

3.99

అ. పె. మదనవహ్నిసఖుని * ముతీ ప్రియశీరలు

నహాహా కుసుమగంధః నహు వనిలునిఁ

దద్ద గొలిచిరి మరఃతస్త్వావముఖు లుప

రతమనోజరణులు * రహి జనములు.

330

తే. గీ. చిత్రమే వసంతవేళలఁ * జగురుఁబోండ్ల

కొంగిలింతలఁ గోరుట * కడఁక నరులు

తరువులును సరాగంబులై * తద్ద వాయు

చలితతనులతాపరిరంధఃముల వెలయుఁగ.

331

తే. గీ. తనఁ జంక జనించు వీరి కని చెంతకొ వారిఁ బూజించి పా

వనదాక్షిణ్యముఁ గోకిలాళిమధురఃతద్వంబుం బ్రవాలాలినూ

తనరాగంబు శుక్రప్రియోక్తు లలిగీతంబుల్ మధుస్నాన మ

ర్చనముకొ సత్సమరాజి ఛత్రి)ము లిరుఁచ్ఛాయకొ వసంతం డిడకొ.

ప. ఇన్విధంబున సమాధవుండు సుధాపాథోధిసుతానమేతుం డయి

యస్తాధవవేళం గ్రీడించుచుండ నంతఁ గతిపయదిగంబులకు. 333

— (గ్రీష్మర్తు వర్ణనము.) —

గే. గీ. మహితనిజబలకరదీప్తి * మఱుఁగుపలుచు

మూలమాధవమాధవశ్రీల నడఁప

నజే గడిమిఁ బొల్చె గ్రీష్మండు * నిజహితార్థ

మొనరఁ మాధవుఁ డయ్యుపఁవనము సేరె.

334

చ. అల వసమాధవుండు తపఃనాథికశాంతి జయింప గ్రీష్మఁ డ

స్తలుక వసంతపుష్పనివళిహంబును శుష్కముఁగా సమీరునికొ

లలి నలిరెప్పుఁగా నలికులంబును జంపకకంపితంబుఁ గాఁ

జెలఁగి పికాదిపక్షితతి * క్షీప్రము మూకను గాఁగఁ జేసె హః..

మధ్యాహ్నం. అరయంగ శీతలోదకము + సల యనుష్టాశీతధరణి
గరము భానుకరోష్ణితములఁ + గావించి గాలి నూర్వగతిఁ
దిరుగఁ జేసి త్రివృత మయ్యు + దేహ మమృతపాత్రముగ
సరగఁ జేసి దవాగ్నిఁ జెంచి + జలము నింకించె గ్రీష్మండు. 33౬

తే. గీ. అల నిదాఘభయంబున + ననగ శివుడు
గంగఁ దాల్చె రమావతి + కంధిఁ జేరి
సరయఁ బంకజవిష్టరుం + దయ్యె నలువ
యహహ పరు లోర్తుచే నిదాఘాతపంబు. 33౭

తే. గీ. అప్పుడును సిద్ధు లలఘుపంచాగ్నిమధ్య
మునఁ బ్రహృష్టరోమాఘృతై + కనులు మూసి
కొనుచు ధ్యానింతురు ధలము + కోరువారి
కరయఁ గలదె యసహ్య మెం + దైన నహహ. 33౮

తే. గీ. గాలి కృష్ణపదాబ్జముఁగ్గంబు నిచటఁ
దాకుచు సుకీలలుం డగు + దావవహ్ని
నుజ్జ్వలంబుఁ గా నచ్చట + నొనర లేవుఁ
జపలులస్వభావ మిది కాదె + సరవి నెందు. 33౯

తే. గీ. నాగరులు గిరికుంజగఁగంబుఁ జేరి
తగఁ బ్రియావయోధరకుంధఁతటిని గాఁగి
లించి తదధరాన్మృతము సేవించి తాప
మును విసాసయు నాన్తురు + ముదము మీఱు. 3౪౦

తే. గీ. తనర శ్రీకృష్ణముఖచంద్రఁదర్శనమున
నెలమిఁ దద్దృష్టిపీయూషఁవృష్టివలనఁ
దపనుతాపంబు నెఱుంగక + ద్వారవతిని
జనులు సుఖియించు చుండెరి + సౌఖ్యవృద్ధి. 3౪౧

————— (పర్వద్వైత వర్ణనము.) —————

ప. ఇవ్వడుపునం దపనగ్రీష్టులు విజృంభించి యుండునంత. 342

తే. గీ. బలదగణము సవర్ణుఁడొజలజనయను
నకు సహాయార్థ మేతెంచె * నా సమీప
గం బయి నిజాంగముల భానుఁ * గప్పి గ్రీష్టు
జలములను గప్పి పోషించె * జగము నెల్ల. 343

తరువోజ. ధర నెన్న విష్ణుపదం బాశ్రయించి
తగ నర్థులకు వాఁకిధారలు గురియు
వరకుఁ దొఱునునకు * జడనాయకుఁడును
సారధ్య మొసరించుఁ * జాలఁగా నెపుడు
నిరతింబును ముకుందానిర్మలచరణ
సీరజార్చిత సర్వనిజవిభవునకుఁ
బరికింప నుపకారపరునకు నెందుఁ
బరఁగ సాహాయ్య మొవ్వడు సేయఁ దొక్క. 344

ఉ. భావన సేయ శోకహరఁవారి బగంబుల కెల్ల నిచ్చుమే
ఘావశికిం గడున్ వినుతుఁ * దయ్యను దగ్ధ నయోగకారిగాఁ
జూపె సమీకుఁ దొప్పె దగఁ * జోకఁ బరోపకృతిప్రలగ్నప
ద్యావుల కెందు శత్రులు నుదారశుభావహు లౌట చిత్రమే.

మ. పరవిద్యుత్తతి వక్రశక్రధను వొప్పన్ భాశ్రయంబై పయో
ధర ముగ్ధర్షల వర్షముం గురియ భ్రాంతిస్వాంతలై భీతిఁ జెం
దకు లోలాక్షి కటాక్షమున్ బొనుయు సంతోషోర్ధ్వ గాంచత్పయో
ధరమున్ వెండి క్వణత్సుభూషణతెల్ల * దా రొండుటన్ మాన
వుల్. 345

చ. బలకణమాత్ర మంబుధి యొసంగ పరి త్తరికిం బయోధికిం
బలముల వృద్ధి గా ఘనుఁ యొసంగెను విష్ణుపదాశ్రయండు నె
డ్డిల నుపకారి యొసరున * కింత యొసంగినఁ గోటిగుణ్యనా
వలనుగ దాతఁ కేయదె స్వవర్గముతోఁ దగ వృద్ధి గాంచగదా.

తే. గీ. గ్రీష్మసత్త్వ మవహ్యమై * లేగియు పడి
సంబుదాగమహృత మయ్యె * పదియ యుక్త
మమర సర్వంసహజీవసము పొంది
చానితేజంబు నిరతంబు * వలలఁ గనునె.

338

— (శరదృతు వర్ణనము.) —

సీ. అలసాధుజనమానసాకృతి సరసుఁ
దగఁ బరిశోధించి * తద్వదనని
భాంబుజచయముఁ బ్రహర్షంబు నొందించి
మించి పంకంబు ఖండించి మోకియుఁ
దద్ధన్నభోగతిఁ * దసరునభంబు ఘ
నాపిధానరహిత * మగుటఁ జేసి
యలఘుతమ మదంచి * వారివీర్యకీర్త్యభ
సూర్యోమృతలకాంతి * స్ఫుటము నేసి
యతులసంసారబంధంబు * నవగఁ భిక్షు
వఃజలకును బ్రావృట్కలఁ బంధనమును
సరగఁ ద్రెంచి మోక్షానందసత్ప్రవాహ
తులితగోక్షీరవరపానముల జనముల.

339

తే. గీ. ముదితులుగఁ జేసి సచ్చాస్త్రమువకు నుద్ధి
మై సముజ్జ్వలితం బగు * చమరఁ జూడ

నతులవరశరత్సమాఖ్య * ముల ధరణి

గరము సకలజనావంద * సరణి మెప్పి.

390

సీ. గణితపద్మాసేవ్య * గుణరాశివిస్తృతి

కారి స్పష్టికృత * కారదైక

ఘనసదానందుండు * కంపితభోగిరా

ఞ్చారసన్నాన్యగ * ముందు మఱియు

సన్నాగసంక్రతాం * చత్వంశోషణ

కరుడును సత్పాంథ * ఘర్తహరుడు

నొనర విష్ణుపదాశ్ర * యుండును బలిలస

త్పూణ్యాంబుపూతుం * డగణ్యసుఖదుఁ

డపవరతము రామా యోగి * జనుల కరయ

భీమచరితుండు సద్వంశ * వివరితి నెపుడు

స్వాగమమునఁ బ్రేమాలంబ * నైకశబ్ద

హృద్యపదనంబుగాఁ జేయు * నిర్దేశితి.

391

తే. గీ. సుమనసలికి సుక్షేమ * హమరఁ గూర్చు

పుణ్యఁ డిక్షితి సువ్యక్తి * మూర్తి మారు

తుండు సచ్చాస్త్రసుండు స * గ్ధుకుని బోలి

సేవ్యఁ డవ్యళి మూర్ధాభి * షక్తుఁ డయ్యె.

392

————— (హేమంతర్తు వర్ణనము.) —————

తే. గీ. చరివియు క్షహారముఖి * పద్మములను

బద్ధతకతోడ శిథిలమై * పరగఁ జేసి

యలప్రభోధకల్పకు రవి * సల్పకాంతి

యతుఁగఁ జేయుచు హేమం * త మొప్ప నెంత.

393

తే. గీ. ఇమఁడు మన్లకరుం దయ్యఁ హిమచయార్ది
తాంగుఁ దాచును స్వకరంబు * లగ్నిఁ తేర్చి
జలధిఁ దఱుచుగఁ జొచ్చెదుఁ * దలఁప నింక
సబల లెట్లోర్తురు హిమంబు * నట్టివేళ.

398

సీ. మాధవంబున మూలమాధవంబున వేడ్క

మాధవవనమాసమానవనదే

దగ నిదాఘమున సదాస్వాద్వద్వధరమథా

స్వాదనలీలావిశోదములను

నర్దాగమమున సవర్ణతామ్రోఁ ఘ

నామర్చరహితత * ననఁగ నెలని

సల శిరస్సున మరుదానీతసారధాం

చితసర్వతీరాశిసేచనముల

సలఘుహేమంతశిశిరవేంకటఁ గరంబు

నిత్యనిత్యరవరిరంభనిరతిఁ దనరి

రుక్తిఁ దేక్కష్ట లిల నసింతుడగతుల

సంచితవిభూతితోడ రమించి రంత.

399

— (ప్రద్యుమ్న కుమారజనన వర్ణనము.) —

సీ. మారుఁ గుమారునిం * బడయ నుమావళి

మర్త్యానుశీక్షణమాన్యశీలాఁ

దయివ కృష్ణుడు నేరి * ప్రార్థించి వరమును

బడసి రా సంతలోఁ * బడఁతి క్షేప్త

మహితసంతోషాల్లిమిగ్నమూర్తి యగుచు

మోదాశ్రుధారల * మొగిని భక్తి

చరణముల్ కడిగియు * వరకాయకనకంబు

కృష్ణార్పితము సేసి * కృష్ణగాత్ర

వరహరిష్ణుని నిజకరఃపకము సేసి

తొని ధరించెను స్వరు గర్భమునను వేడ్క

నతివ యవిముక్తకబరి యశానబ్జ యుట్టి

కాంత యేయర్థితము లొండఁ * గాంచ దొక్కొ.

37E.

చ. అల గజరాజరవ్యగతి * యబ్ధికుమారిక తన్విత కాంతునే
వల మదనాత్ కంబులు శుభస్థితిఁ దాలించె గర్భమందు ని
స్తులితినరానుకాఠిచరితం దగుకాంతువియుక్తి భీతమై
కలఁగుమనంబునందును దంగం ధరియించెను వెండి దానినే.

తే. గీ. మారుని గుమారుఁ గనియెను * శౌరి కల జ

తారి కనురూపమాపుఁ దా * నంత భైషి

యొనరఁ బ్రాచీనకవివిషయని విశేషం

గాంతికతపూరితాశు దిక్కారం త పూలె.

37F.

తరువోజ. తపచిహ్నమును జెవి * దన యస్త్రరాజి

దంతోష్ఠదృష్టోజవమున స్వాంగంబు

తనుమధ్యమునఁ దనధనువుఁ గన్బొమలఁ

దపహార్వి నీలకుంతలములయందుఁ

దపమంత్ర వసమాలఁ * దపమిత్తు నాస్య

తటిని వాక్కునఁ దేజఁ * దగ సమర్పించి

తపతండ్రిగాత్రంబుఁ * దా జేసి యతని

తనయుడై జన్మించెఁ * దా స్వరుఁ దనఁగ.

37G.

తే. గీ. విమలతామణ్యలావణ్యవిర్యజైర్య

విప్రుకామ్యముశ్చక్రవిజగదాశ్రయఁ

జానమార్గము ప్రద్యుమ్నః * దశగ నగ జ
జగతిః బ్రహ్మము ముఖ్యాంశః జాతూ దగుచు.

310

— (గ్రంథసమాప్తిమంగళము.) —

మ. చిర మువ్వవతిమాలిరత్న ఘటితః శ్రీపాదపీఠం డిటా
స్థిమః దక్షా సనముఖ్యసాలలసితః శ్రీపాదరేణుం డటా
విరనిశ్చేయసపాఠసజ్జనమనః పాశేయగేయాదయం
దిర నాభిసంకుగః బొల్పుద్వారవతి మా * కిష్టప్రదం బయ్యెడుక.

తే. గీ. ఒనర మణిమంజుషానివిద్యోతిరాశుః
దాన్యుః డల పురుషోత్తమం * దార్యవృత్తుడు
తతసముద్రమధ్యంబున * ద్వారవతిని
నెలయు రుక్మిణీసహితః * వేడ్క నెపుడు.

311

తే. గీ. సకలకుశలై కగమ్య ప్రశంసనీర్తి
సహిత భజకజనపుష్కచయకరి పురి
యల కుశస్థనామిక * ద్వారక యది
నాచుమది నెప్పుఁ జేయుత * నర్తనంబు.

312

మ. స్వకరాంభోజసదాతపత్త్రమును సచ్చాస్త్రాఖ్యరాజ్యాప్తిః జ
త్సుకరాంబోధిక దాస్యమాల గళమండు హస్తయుగ్మంబునం
దిత స్వాంశ్చర్యనకంకణంబుఁ బ్రభుఁ డభ్రేకుండు తచ్చింతనా
ధిక హేమంబు సుయుక్తిరత్నములఁ బొంకిదించు ధరిత్రి ననుక.

మ. అరయ హంసమనోహరంబు కవిభృంగగానేవ్యయుక భాషితో
త్కరముక్తాధి వవప్రబంధజలజాతం బీశునంధ్రుక రమా
వరపాణి దివిజాంతరంగముల వర్ష్యం బయ్యెడుక శారదా
వరితోమంబు స్వచ్ఛల్లనమృగాము లా * వాయుప్రసిద్ధం బగుక.

శ్రీమామంగళదేవి తత్పతి కథాశ్రీనాయకానాయకుల్
గా మాన్యం బగురంగవిత్తలక్ష్మపాశంధ్యంతరాపాక్షిక
త్నామాదప్రద రుక్మిణీపరిణయాశ్చైతరత్నాతిః ధీమణుల్
భూమిః సప్తగిగొండవేంకటకృతంబుం బ్రోవగాఁ బ్రాజ్ఞుం

—(గింఠాంధ్ర పద్యములు.)—

శ్రీ. తార పటే పారద సుధా హిమ చందన పుండరీక పా
కాఠిక బాహుతాంసు శరదాగమనీరద మల్లి మండరీ
ద్ధానియశిస్సుకాంతి కలధౌతధరాధర గాంగవారి బృం
దారకధేను వాజముఖ నారద సన్నిధిక్షీర్తిశోభితా. 32

శ్రీ. కవివిగ్దజనపాపణ
ప్రవిమలచాతుర్యమృదులభాషణ స్వజనా
నవరతసమ్యక్తాపణ
నవమనీరుచిలసితభూషణా నగుణనిధి. 33

సుగంధిన్పద్మము. శ్రీలస్కృహంగగా గృహిత్వనంద్యసద్గుణా
శీలవత్యచాలనా ప్రసాదితక్షీర్తిభాజనా
మౌలితాఘనంఘ ధీవిశాలమాళి రాజనో
చాలకృష్ణయాచభూమిపాల సమృద్ధోదయా. 34

గద్య. ఇది శ్రీప్రవన్న పాండురంగవిత్తలారాధక
మణిగొండ వేంకటరమణకవి విరచితం
బగు కుక్కుడిపరిణయ కావ్యంబునందు
సర్వంబు నేకాశ్వాసము.
కుక్కుడిపరిణయ కావ్యము

జయశంకర్ అండ్ కో—విశాఖపట్టణము.

అద్యులారా,

జయశంకర్ అండ్ కోంపెనీని నా మామగారైన ఉప్పల కేశవ్ పీఠాన్ని కేప్టిగాతి 1906వ సంవత్సరమునుండి 1940వ సంవత్సరం వరకు మదరాసులో పడిపించిరి. అటుపిమ్మట నా భర్తగారగు ఉప్పల కేశవ్ పీఠిరాజుగారు తెలవాడలో యింతవరకు జరిగి యిటీవల కాలము చేసి సందున వరి స్త్రీలకు నమననంబి జయశంకర్ అండ్ కోంపెనీని యాక్రింది చిరునామాకు మార్చి బడినది ఈకోంపెనీలో నరసమైన వెలలకు దొరకు అకూల్యమైన ఎన్నో గ్రంథములను యాక్రింద చెప్పబడినవి యు యింకాయితరములైన ఉపయోగ కరమైన పుస్తకములు అనేకము లు గలవు దయచేసి కోరుపాట యాక్రింది చిరునామాపద్ద తెలుసు కొనవచ్చును.

పురాణములు :- ఆగ్నేయపురాణము, కల్కిపురాణము, కాలకామాయగములు, మత్స్యపురాణము, యింకా ఇతరములు.

వైదిక గ్రంథములు :- అల్లిక మంత్రములు, 860 ప్రశ్నములు, ఋగ్వేద సంధ్యాపంచనములు, నిత్యకర్మాష్టకము, యాజుర్వేద ప్రయోగ చింతామణి, ఉద్రవముకచమము, సూర్యసమస్తారము యి.

ధర్మశాస్త్రములు :- నిర్ణయసింధు, త్రివర్ణప్రదీపిక, శాంతికిమలాకరము ఇంకా ఇతరములు.

స్తోత్రములు :- కృష్ణలీలాతరంగిణి, కృష్ణార్జునమృతము, దేవస్తోత్రకంబము, తిరుపాయమ్మలి, ధ్యానామృతము, సీతి శాస్త్రము, ముముక్షుపదీ, రామ కర్ణామృతము ఇంకా ఇతరములు.

సహస్ర నామములు :- అష్టోత్తర శతనామానామ కంబము, అన్నపూర్ణ, అంబనేయ, రామ, లక్ష్మీ, లలితా వగైరా.

దండకములు :- దండకశ్రవణము, కామ, కృష్ణ, శివ వగైరా.

నక్షత్రమాలికలు :- నైషధ నక్షత్రమాలిక, జాన పుష్యమాసంబ వగైరా.

చిరునామా :- ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండ్ పబ్లిషర్.

జయశంకర్ అండ్ కోంపెనీ; 18/79. బొడ్డురామయ్యగారి వండు; బురువేలు, విశాఖపట్టణము.

మంత్ర తంత్రములు:- మంత్ర రత్నాకరములు, మంత్రములు, సమ్మోహన శాస్త్రము, వశలమంత్రోపాసనక్రమము వగైరా.

వేదాంతములు:- సీతారామాంజనేయ సంవాదము, శుష్కసాధారణ తమోభాస్కరము, బ్రహ్మవిద్య, తైవల్యసవనీతము, భగవద్గీత, ముముక్షుభసోప్యము, భంహాసీన దాసు తత్వములు, వేమనవద్యములు, శివగీత, విజ్ఞానరత్నావళి వగైరా.

ఉపనిషత్తులు:- శాలివర్ష రశములు.

సంస్కృతకావ్యములు, నాటకములు:- సీతేశాస్త్రములు, భర్తృహరి నుభాషితము, రఘువంశము ఇంకా ఇతరములు.

వాణికరణము, అలంకారము:- శబ్దమంజరి వగైరా.

నిఘంటువులు, అమరము:- ఆంధ్రనామ సంగ్రహము, ఆంధ్రవదనపారిజాతము, గురుబాలప్రభోధిక వగైరా.

ఆంధ్రగీంధములు:- అపూర్వ సంఘసంస్కరణము, భారతము, భాగవతము, రామాయణము, గుప్తభావప్రదీపిక, చాటువద్య మణిమంజరి, శృంగారకంఠాబరణము, శృంగార రిసాలవాలము, శృంగార సావిత్రి మొ.

శతకములు:- కవిచౌడప్ప శతకము, కవ్యకాంబరారావళి, కాళిదాసశతకము అను శ్రీ తిరుపతి వెంకటేశ్వర శతకము, పెద్దమ్మ శతకములు, తేజా తాత్పర్య శతకములు వగైరా.

కథలు, వచనములు:- నిజమైన కాళిమణి కథలు, కాళిరామేశ్వర యాత్రాదర్శనము, తేనాలిరామలింగని చింత కథలు, నలుగురు వల్ల కథలు, మదనకామరాజు కథలు మొదలగు చాలాకథలు గలవు.

నవలలు:- అనురాగవిపాకము, సుకీలామైనాశరి, రాజమండ్రీ తిలకాద, చెన్నుపట్నము వగైరాలు ఎన్నోవందల నవలలు గలవు.

జీవిత చరిత్రములు:- అసియాఖండ విజ్ఞాన రహస్యములు, దేశనాయకుల చరిత్రలు వగైరా.

ఆనందమయములు:- పడకటింటి రహస్యాలు, వతివతి కుతుమాల రహస్యములు వగైరా.

చిరునామా:- డిప్యల బక్సీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు పల్లివర్.

బయ్యశంకర్ అండు కంపెని; 18/79, బొడ్డు రామయ్యగారి వండు;

బురుగేట, విశాఖపట్నము.

డాన్మూలు:- బిశేషలి, పానుగంటి, రామనారాయణ, చక్కావధ-
నలు, కోలాచల, చిలకమర్తి, బ్రోగంరాజు, చెన్నపట్నం, కాకినాడ, బెజవాడ
రాజమండ్రి వగైరా ప్రాంతముల ఎన్నో మండల దాగిమూలుకలవు.

కీర్తనలు:- అద్యాత్మరామాయణము, శబీరుదాసు, భగవన్నామ,
రామదాసు, హరిభజన, హరినామ వగైరా కీర్తనలు.

హరికథలు:- ఆనూతు, చంద్రహాస, సావిత్రి, పెద్దదాసు,
డిక్కాంగడ వగైరాలు.

నాటకములు:- ధక్కాంగడ, మైరావణి, సంతవేలూరు, ప్రహ-
లాదలు, వీరభద్ర. రామ నాటకములు వగైరాలు.

పదములు:- కుశలాయకం, గంగావివాహము, వైకుంఠమహాత్మ్యం,
శారదరామాయణము మొదలగునవి.

జంగంకథలు:- కాంభోజి, కామమ్మ, బొబ్బిలి, బాలనాగమ్మ,
మమ్మరి గుండయ్య వగైరా.

యక్షగానములు:- కపటవేళ్యా నాటకము, డిక్కాంగడ,
గరుడాచలము వగైరా.

పాటలు:- ఊర్బిళాడవి. తులసిగోవిందము. పడవపాట. మేలుకో-
టుపులు. విచిత్ర విడికధ నవాలు. లడ్డూ. వకోడి సంవాదం చెన్నపట్నం. బెజ-
వాడ. రాజమండ్రి. మొదలగునవి.

ద్విపదలు:- బాలభాగవతము. నలచరిత్ర. వగైరాలు.

సంగీతములు:- గాయనగాయనీయ పారిజాతము. సంగీతసర్వార్థ
శారసంగ్రహము. గామధ్యానినోదిని. గట్టువల్లివారివి మొదలగునవి.

వైద్య గ్రంథములు:- బాహుటము. చింతామణి. ప్రసిద్ధిఅంశ
మౌనకయోగములు. వైద్యనిఘంటువులు. శుశ్రూతశారీరసాసం చెన్నపట్నం.
రాజమండ్రి. బెజవాడ తదితర ప్రాంతముల వైద్య గ్రంథములు చాలకలవు.

జ్యోతిషగ్రంథములు:- కాలచక్రం. బృహత్పాతకం. చెన్నపట్నం
బెజవాడ. రాజమండ్రి. కాకినాడ తదితర ప్రాంతముల వగైరా ఎన్నోకలవు.

అట్టలు, పాకకామ్రములు, ఫాట్టులు. వర్తక మర్మములు మొదలగునవి.

చిరునామా:- ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ. బుక్ సెల్లర్ అండు పల్లివర్.

బయిలకోర్ అండు కోపెని; 18/79. బాద్మరామయ్యగారి పండు;

బుద్ధపేట. విశాఖపట్నము.

హాజరము	2.0-0 గ్రేజు 3-0-0	నేదాంత భక్తి కీర్తనలు	0-1-0
శాలచక్రము	1-0-0 గ్రేజు 1-8-0	యాజ్ఞామహిమోగ చింతామణి	2-0-0
జ్ఞానప్రదీపిక అను మధ్యమాల ప్రశ్నలు		ప్రతిచూడామణి	2-0-0
	వెల 5-0-0	నకల మంత్రోపాసనకృమము	0-6-0
తిలకఫల విజ్ఞానమను పుట్టుమచ్చుల		దేవీస్తోత్రోదయము	0-8-0
ఫలము	0-8-0	శివస్తోత్రామృతం	0-4-0
శివమంచపక్షిప్రశ్న కౌస్తము	0-8-0	విచిత్రాదవృత్తకం	0-2-0
శవయోగ రత్నాకరము	2-0-0	కల్పపురాణము	0-12-0, 1-4-0
మకురత కారీరస్తావము	2-8-0	తెనాలిరామలింగవి కథలు	0-4-0
పర్వకౌస్తము	0-8-0	రంగదాసు భజన కీర్తనలు	0-4-0
మర్మతాపక రత్నావళి	0-6-0	మనీల మనావతి	0-8-0
నవాదేవ పశుచిత్త	0-6-0	మరతవల్లి	0-10-0
మైద్య శతకోశ	0-4-0, 0-6-0	శకుంతలేన	0-4-0
అనుపాన మంజరి	0-8-0	దొరిలివిరా దొంగ	0-6-0
వాదీనిదానము కాత్పర్యం	0-4-0	నేనే దొంగను	0-8-0
వాదీజ్ఞానము	0-4-0	వివాద వానంతి	0-6-0
బ్రహ్మవిద్య	0-2-0	వలపుల మదుగు	0-4-0
శుద్ధ నేదాంత తమోభాస్వరము	2-0-0	శకుంతల జనన నాటకం	0-8-0
నీతారామాంజనేయ సంవాదము		వైకుంఠ మహాత్మ్యం	0-8-0
సంగ శేషచలకాస్త్రిగారి అంధటికా		ఉమాశ్యాం బాగామరయ ధం	0-12-0
కాత్పర్య విశేషార్థ సమన్వితము		కవటవేళ్యా నాటకం	0-10-0
	వెల 3-8-0 గ్రేజు 6-0-0	మరావణ నాటకం	0-8-0
శ్రీ వర్ణవచనము	5-8-0	ధర్మాంగద నాటకం (పాలుట)	0-6-0
ధ్యానామృతం	0-6-0	శివా నాటకం (తిరునగరు)	0-4-0
నమ్మోహనకౌస్తము అండు అద్భుత		వీరభద్ర నాటకం త్వరకవి	0-10-0
కావము	1-8-0	పడకటింటి రహస్యాలు	1-0-0
అధ్యాపక చక్రము	0-4-0	ఇంకా అనేక రకములు గలవు.	

గ్రంథాలయము గ్రంథాలయమునందు నున్నవి. ఇవి నమోదించి ధరలు మార్చుచుండును.

చిరునామా:— ఉప్పల లక్ష్మీకాంతమ్మ, బుక్ సెల్లర్ అండు వల్లివర్.

జయశంకర్ అండు కంపెనీ, 18/79, బాబు రామయ్యగారి నందు;

బురు పేట, విశాఖపట్నము.

National Library, పవిత్ర విగ్రహము. విశాఖపట్నం. 8-11-51
Calcutta-47.